

Zatwierdzam do powszechnego przestrzegania i stosowania, dnia .....

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

dla

**Parafii Rzymsko – Katolickiej i Sanktuarium Urodzin i Chrztu
św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich
ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie**

Opracował:

mgr inż. Stanisław Linert

*st. insp. ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy i Bezpieczeństwa
Przeciwpożarowego, Audytor Wewnętrzny Systemu
Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy wg norm
PN-N 18001/OHSAS 18001
UAN-NB-8386-5/38/85Wk
zaśw. nr. ZPiEP/09/2015/015;
nr. certyfikatu 062/S/15*

Świnice Warskie; czerwiec 2016r.

Zarządzenie Proboszcza Parafii Rzymsko – Katolickiej i Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie a dnia .....

w sprawie: Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Kościoła Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich; ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie.

§ 1

Na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, obowiązujących w zakresie ochrony przeciwpożarowej zarządzam wprowadzenie:

Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Kościoła Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich; ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie.

§ 2

1. Zobowiązuję ..... do zapoznania wszystkie osoby duchowne i świeckie związane z funkcjonowaniem Kościoła oraz firmy zewnętrzne wykonujące prace na rzecz Kościoła do zapoznania się z treścią niniejszej instrukcji.
2. Osoby duchowne i świeckie związane z funkcjonowaniem Kościoła oraz firmy zewnętrzne wykonujące prace na rzecz Kościoła po zapoznaniu się z instrukcją zobowiązane są potwierdzić ten fakt podpisując druk oświadczenia, będący załącznikiem nr 2 niniejszej instrukcji.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania

Niniejszą instrukcję należy aktualizować co najmniej raz na dwa lata oraz w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w obiektach

Podstawa opracowania instrukcji

Obowiązek opracowania instrukcji wynika z mocy § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. nr 109 z 2010r. poz. 719) – w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Instrukcję opracowano w oparciu i na podstawie:

1. Dokumentacji techniczno – budowlanej udostępnionej przez Proboszcza Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warszawskich.
2. Ustawa – Prawo Budowlane (Dz. U. poz. 1777 z 2015, D.U. poz. 1642 z 2015, D.U. poz. 1549 z 2015, Dz. U. poz. 1265 z 2015, Dz. U. poz. 1165 z 2015, Dz. U. poz. 774 z 2015, Dz. U. poz. 528 z 2015, Dz. U. poz. 443 z 2015, Dz. U. poz. 200 z 2015, Dz. U. poz. 151 z 2015, Dz. U. poz. 1200 z 2014, Dz. U. poz. 1133 z 2014, Dz. U. poz. 822 z 2014, Dz. U. poz. 768 z 2014, Dz. U. poz. 40 z 2014, Dz. U. poz. 1409 z 2013.
3. Ustawa o Ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 147 z 2002r. ; poz. 147 z późn. zm.
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002r. – w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiada budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75 z 2002r.; poz. 690 z późn zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. nr 109 z 2010r. poz. 719) – w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. nr 124 z 2009r. poz. 1030) – w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.
7. Polska Norma PN-B—01256-01:1992. – Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. Polska Norma PN-B—01256-02:1992. – Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
9. Polska Norma PN-B—01256-04:1992. – Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
10. Polska Norma PN-B-02852:2001. Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.

11. Polska Norma PN-B—01256-05:1998. – Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
12. Polska Norma PN-EN 1838:2005. Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.
13. Instrukcja nr 221 – Wytyczne oceny odporności ogniowej elementów konstrukcji budowlanych. Instytut Techniki Budowlanej.
14. Wytyczne projektowania zabezpieczeń ogniochronnych konstrukcji stalowych. Mostostal Warszawa 1977r.
15. M. Kosiorek. – Odporność ogniowa konstrukcji budowlanych. Arkady Warszawa 1988r.
16. M. Skaźnik. Ochrona przeciwpożarowa. Poradnik. Zakres stosowania technicznych zabezpieczeń budowlanych w budynkach i budowlach, wynikający z obowiązujących przepisów i norm.
17. M. Skaźnik. Metody ograniczania zagrożeń powodowanych przez dymy i gazy pożarowe. Mercor Gdańsk, Eko-Pož. Katowice 1995r.

Zasady Ogólne

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. nr 109 z 2010r. poz. 719) - nakłada na właściciela lub użytkownika obiektu budowlanego obowiązek opracowania *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego z jej aktualizacją warunkującą*, jeśli w obiekcie nastąpiły zmiany w stosunku do ustaleń zawartych w aktualnie obowiązującej instrukcji.

Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego musi podlegać aktualizacji jeżeli upłynęły 2 lata od jej opracowania lub ostatniej aktualizacji. Jak również po wprowadzeniu zmian sposobu użytkowania obiektu mającego wpływ na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszystkie osoby duchowne i świeckie związane z funkcjonowaniem Kościoła oraz firmy zewnętrzne wykonujące prace na rzecz Kościoła.

Fakt zapoznania się z instrukcją musi być potwierdzony pisemnie własnoręcznie złożonym podpisem na oświadczeniu wg wzoru stanowiącym załącznik nr 2 niniejszej instrukcji, lub na liście imiennej podczas prowadzonego szkolenia zawierającej własnoręcznie wpisane daty i podpisy wszystkich osób. Lista lub oświadczenia są przechowywane wraz z oryginałem instrukcji w dokumentach stanowiąc dopełnienie dokumentacji.

Zawartość Opracowania

I. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, warunków technicznych eksploatacji w tym zagrożenia wybuchem.

1. Przeznaczenie instrukcji
  2. Ustawowe obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej
    - 2.1. Podstawowe pojęcia dotyczące ochrony przeciwpożarowej
  3. Lokalizacja obiektu
  4. Ogólna charakterystyka budowlano pożarowa Kościoła Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny
  5. Ogólna charakterystyka materiałów występujących w obiekcie
  6. Liczba osób w obiekcie
  7. Charakterystyka zagrożenia pożarowego
    - 7.1. Podział obiektów na strefy pożarowe
  8. Urządzenia i instalacje zabezpieczające przed pożarem
  9. Potencjalne przyczyny powstawania pożaru
  10. Możliwości rozprzestrzenienia się pożaru w obiekcie sakralnym
  11. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń przed pożarem
  12. Przygotowanie obiektu kościoła do możliwości prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej przez zewnętrzne służby ratownicze
  13. Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów, zadania i obowiązki osób duchownych i personelu świeckiego będących stałymi uczestnikami funkcjonowania obiektu sakralnego.
    - 13.1. Proboszcz Parafii
    - 13.2. Obowiązki pozostałych osób duchownych i cywilnych związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem parafii
    - 13.3. Zadania i obowiązki osób sprzątających pomieszczenia
- ### **II. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych i gaśniczych zainstalowanych w obiekcie sakralnym**
1. Zasady przeglądu technicznego i konserwacji gaśnic

2. Przeciwpożarowa instalacja wodociągowa

2.1. Przegląd rutynowy – kwartalny

2.2. Przegląd roczny

III. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia lokalnego

1. Postępowanie w przypadku powstania pożaru

2. Miejskowy system ogłaszania alarmu na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

3. Zakres obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

3.1. Zakres stosowania gaśnic

3.2. Ogólne zasady postępowania podczas gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym

4. Hydranty wewnętrzne przeciwpożarowe

5. Koc gaśniczy

IV. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Bezpieczeństwo pożarowe w czasie napraw i remontów

2. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo

3. Instrukcja zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

4. Wytyczne zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

5. Obowiązki osób nadzorujących prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

6. Obowiązki osób wykonujących prace pożarowo niebezpieczne

V. Organizacja i warunki ewakuacji

1. Ogólne zasady prowadzenia ewakuacji osób. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie

2. Organizacja ewakuacji

3. Praktyczne zasady sprawdzenia ewakuacji

VI. Pomoc przedmedyczna

1. Zatrzymanie krążenia i oddychania

2. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych

3. Krwotoki

4. Złamania

5. Uraz kręgosłupa
6. Oparzenia
7. Wstrząs
8. Pozycja bezpieczna

VII. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu sakralnego z instrukcją i przepisami przeciwpożarowymi

załączniki:

1. Plan Zagospodarowania Terenu,
2. Oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego,
3. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy,
4. Protokół zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych,
5. Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych,
6. Plan ćwiczeń ewakuacyjnych,
7. Wykaz telefonów alarmowych,
8. Wzory podstawowych znaków i tablic informacyjno – ostrzegawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej

I. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, warunków technicznych eksploatacji w tym zagrożenia wybuchem.

1. Przeznaczenie instrukcji

Instrukcja przeznaczona jest dla wszystkich osób duchownych i świeckich związanych z funkcjonowaniem Kościoła oraz dla firm zewnętrznych wykonujących prace na rzecz Kościoła.

Instrukcja jest dokumentem pomocniczym zawierającym zbiór niezbędnych informacji z zakresu bezpieczeństwa pożarowego dla jednostek straży pożarnej oraz innych służb ratowniczych prowadzących działania na terenie obiektu.

Istnieje obowiązek umieszczenia instrukcji lub jej udostępnienia na każde życzenie jednostek interwencyjnych w przypadku Kościoła miejscami tymi są plebania i zakrystia.

Przestrzeganie przez osoby duchowne i świeckie związane z funkcjonowaniem Kościoła oraz dla firmy zewnętrzne wykonujące prace na rzecz Kościoła będą przyczyną zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w kościele i terenach bezpośrednio przyległych.

2. Ustawowe obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Ustalenia zawarte w niniejszej instrukcji mają na celu ułatwić osobom duchownym i świeckim związanym z funkcjonowaniem Kościoła oraz dla firmom zewnętrznym wykonujące prace na rzecz *Parafii Rzymsko – Katolickiej i Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich; ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie*, właściwe wywiązywanie się z obowiązków ochrony przeciwpożarowej wynikających z mocy ustawy o ochronie przeciwpożarowej (dz. U. nr 147 z 2002r. poz. 147 z późn. zm.).

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- a. zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zdarzenia,*
- b. zapewnienia sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,*
- c. prowadzenie działań ratowniczych.*

„Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacje i instytucje korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem”.

nakłada w art. 4 na właściciela lub użytkownika obiektu, budynku lub terenu obowiązek polegający na:

- przestrzeganiu przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażeniu budynku, obiektu lub terenu w sprzęt pożarniczy, ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- zapewnieniu konserwacji i napraw sprzętu, urządzeń zgodnie z wymaganiami i zasadami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- zapewnieniu osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- przygotowaniu budynku, obiektu lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zaznajomieniu osób cywilnych i duchownych związanych z funkcjonowaniem Kościoła z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustaleniu sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

2.1. Podstawowe pojęcia dotyczące ochrony przeciwpożarowej

1. **Pożar** - jest to zjawisko nagłe, niekontrolowane palenia się w miejscu nie przeznaczonym do spalania się substancji, powodujące zagrożenie dla życia ludzkiego oraz straty materialne.
2. **Inne miejscowe zagrożenie** - należy przez to rozumieć zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne) stanowiące zagrożenie dla życia zdrowia i mienia.
3. **Produkty spalania** - substancje stałe, gazowe i ciekłe powstające w procesie spalania.

4. **Rozprzestrzenianie ognia** - jest rozprzestrzenianiem się płomieni w wyniku gwałtownie narastającej temperatury po powierzchni lub wewnątrz materiału lub elementu budynku.
5. **Ciepło spalania** - ilość energii cieplnej jaka wydziela się przy całkowitym spalaniu jednostki masy materiału.
6. **Materiał niepalny** - materiał, który podczas badań w określonych warunkach nie ulega procesowi spalania.
7. **Materiał palny** - materiał, który nie został zaliczony do grupy materiałów niepalnych.
8. **Zagrożenie pożarowe** - prawdopodobieństwo – możliwość wybuchu pożaru.
9. **Bezpieczeństwo pożarowe** - jest stanem eliminującym zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwane przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.
10. **Materiały niebezpieczne pożarowo** - są to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 550⁰C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne. Ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne. Ciała stałe palne utleniające się o temperaturze rozkładu termicznego poniżej 210⁰C, ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200⁰C oraz materiały mające skłonności do samozapalenia.
11. **zagrożenie wybuchem** - należy rozumieć jako możliwość tworzenia się przez gazy palne, pary cieczy palnych, pyły, włókna palnych ciał stałych w różnych warunkach tworzenia się mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego mogącego spowodować wybuch lub pożar. Czynnikiem inicjującym może być zapłon powstały w wyniku zaiskrzenia, pod wpływem łuku elektrycznego, przekroczenie temperatury zapłonu par lub cieczy.
12. **Strefa zagrożenia wybuchem** - przestrzeń w której może występować z powietrzem mieszanina substancji palnych lub gazów utleniających się o stężeniu zawierającym się między dolną a górną granicą wybuchowości.

13. **Strefa pożarowa** - jest to przestrzeń w budynku lub na powietrzu wydzielona tak aby uniemożliwić w określonym czasie przeniesienia się pożaru na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.
14. **Oddzielenie przeciwpożarowe** - konstrukcyjny element budynku (ściana, strop) lub pas wolnego terenu pozbawiony elementów palnych, wydzielający strefę pożarową.
15. **Odporność ogniowa** - zdolność konstrukcji lub elementów budynku do zapewnienia odpowiedniej w czasie wytrzymałości na działanie ognia. Należy również uwzględnić w odporności ogniowej takie elementy jak; - szczelność ogniowa będąca zapobieganiem przenikania płomieni i gorących gazów przez element konstrukcyjny budynku.

Klasy odporności ogniowej budynku ustalane są na podstawie następujących kryteriów:

- a. nośności ogniowej - oznaczanej (R), - mówiącej o zdolności elementu lub konstrukcji do przenoszenia określonych oddziaływań podczas badania odporności ogniowej,
- b. szczelności ogniowej - oznaczanej (E), - jest zdolnością elementu oddzielającego do zapewnienia pełnego przenikania płomieni i gorących gazów w tym gazów wysokoenergetycznych podsycających lub inicjujących kolejne ogniska pożaru,
- c. izolacyjności ogniowej - oznaczanej (I), - określa zdolność elementu do ograniczenia przenikania ciepła.

Określenie czasu odporności ogniowej wyrażane jest w minutach i dla jej określenia używa się czasookresów o długości trwania; 15, 20, 30, 45, 60, 90, 120, 180, 240.

16. **Środek ogniochronny** - środek polepszający właściwości techniczne materiału lub wyrobu podnoszący odporność na działanie pożaru.
17. **Ewakuacja** – zorganizowany i uporządkowany ruch osób z miejsca zagrożenia do miejsca bezpiecznego w przypadku ogłoszenia alarmu pożaru lub innego niebezpieczeństwa.
18. **Miejsce bezpieczne** - jest miejscem na powietrzu lub wydzielonym pomieszczeniu, w którym pożar nie zagraża ludziom.

19. **Długość przejścia ewakuacyjnego** - odległość od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek do osi wyjścia na drogę ewakuacyjną (mierzona wzdłuż osi przejścia).
20. **Długość przejścia ewakuacyjnego** - może być rozpatrywana również jako odległość od drzwi wyjściowych z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku lub drzwi klatki schodowej (mierzona wzdłuż osi) gdy klatka schodowa nie jest zamknięta drzwiami to liczy się tę odległość do krawędzi pierwszego najbliższego stopnia schodów.
21. **Odpowiednie warunki ewakuacji** - zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno – organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.
22. **urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych** - są to urządzenia montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych, w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej.
23. **Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych** - są to urządzenia techniczne, sprzęt instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru.
24. **Oświetlenie awaryjne** - oświetlenie działające i załączające się w przypadku wyłączenia oświetlenia podstawowego lub awarii zasilania energetycznego obiektu.
25. **Stałe urządzenia gaśnicze** – urządzenia związane na stałe z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego. Wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.
26. **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu** - główny wyłącznik prądu odcinający zasilanie do wszystkich obwodów instalacji elektrycznych z wyjątkiem tych, które muszą pracować i są niezbędne podczas pożaru.
27. **Sprzęt i urządzenia ratownicze** - są to przedmioty, narzędzia maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia miejscowego.

3. Lokalizacja obiektu

Budynek stary i nowy *Kościół Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich; ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie.*

Obiekt sakralny zlokalizowany jest przy głównej drodze, dojazd zapewnia brama wjazdowa w ulicy bocznej bezpośrednio przylegającej do drogi głównej. Drogi wewnętrzne utwardzone.

Droga pożarowa wykonana w zakresie szerokości i nośności z placem manewrowym od frontu budynku oraz z drugiej strony spełniają wymogi *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. nr 124 z 2009r. poz. 1030) – w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.*

Plan Zagospodarowania terenu w wersji graficznej – stanowi załącznik do instrukcji.

4. Ogólna charakterystyka budowli pożarowa *Kościół Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny*

Parafia rzymsko – Katolicka składa się z trzech podstawowych obiektów

a. *Kościół pierwotnego – starego,*

Obiekt posadowiony na fundamencie murowanym z cegły pełnej na zaprawie wapiennej, pokrytym cementowo wapiennym tynkiem.

Budynek murowany. Ściany pokryte warstwą tynku cementowo - wapiennego. Brak widocznych pęknięć w elewacjach.

Brak wieńców obwodowych.

Strop płaski, z wyobleniami w pobliżu ścian, o konstrukcji złożonej z drewnianych belek 24/24cm rozpiętych na ścianach nawy kościoła połączonych z trzema rzędami belek składający się na dolną część więzaka wieszakowego biegnących wzdłuż budynku, stanowiącej łącznik pomiędzy stropem a konstrukcją więźby dachowej. Deskowanie sufitu na całej powierzchni.

Przestrzeń pomiędzy belkami wypełnia wełną mineralną, co stanowi izolację termiczną. Dach dwuspadowy o kącie nachylenia 46°. Więźba dachowa drewniana, konstrukcji wieszarowej zachowana w stanie dostatecznym.

W stropie umieszczono 4 otworów wentylacji grawitacyjnej (po 2 wzdłuż południowej i północnej ściany budynku). Pokrycie dachowe nawy stanowi blacha cynkowa, obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej.

ryc. widok - najstarszej części kościoła, pokryty blachą cynkową

Pokrycie przybudówek – blacha cynkowa. Dach czterospadowy o kącie nachylenia 15°. Strop płaski o konstrukcji drewnianej w północnej kaplicy na wzór nawy głównej.

W budynku kościoła posadzki – betonowe, wykończone płytkami terakotowymi układanych mozaikowo.

Płyta podłoga chóru oparta na belce z jednej strony i mocowana do ściany frontowej z drugiej strony. Na chór prowadzą stalowe schody spiralne - zabiegowe, a stamtąd na strych drabina, niezabezpieczona.

Parametry techniczne budynku:	istniejące:
DŁUGOŚĆ BUDYNKU	21,80 m
SZEROKOŚĆ BUDYNKU	10,47 m
WYSOKOŚĆ BUDYNKU	12,68 m
WYSOKOŚĆ BUDYNKU PRZY OKAPIE	7,05 m
POWIERZCHNIA ZABUDOWY	265,10 m ²
POWIERZCHNIA UŻYTKOWA	227,73 m ²
KUBATURA BUDYNKU	2173,40 m ³

ryc. fragment konstrukcji stropu nad nawą główną - więzary wieszarowy nad nawą główną

ryc. więzary nad prezbiterium

b. Kościoła dobudowanego,

Podstawowe wymiary budynku:

- a. Długość: 31,87 m
- b. Szerokość : 21,79 m
- c. Wysokość 13,09 m z sygnaturką 17,64

Zestawienie powierzchni:

➤ pow. zabudowy:

- a) część istniejąca : 228,14m²
- b) część dobudowywana: 431,28m²

669,42m²

➤ kubatura obiektu:

- a) część istniejąca : 1299m³
- b) część dobudowywana: 2302m³

3601 m³

➤ pow. użytkowa wraz z antresolą (półpiętro) netto

- a) część istniejąca : 170,03m²
- b) część dobudowywana: 364,65m²

534,68m²

➤ pow. użytkowa piwnic – pomieszczenia techniczne netto

- a) część dobudowywana : 77,75m²

Budynek zlokalizowany w odległości 10,00 m od istniejącego budynku plebanii kościoła na działce 211/3, od budynku na działce 109 odległość wynosi 35,58 m, od budynku na działce 131 odległość wynosi 33,27 m, od budynku na działce 211/1 odległość wynosi 74,19m, od budynku na działce 133/1 odległość wynosi 42,91m, od budynku na działce 133/3 odległość wynosi 65,28 m, od istniejącej dzwonnicy na działce nr 211/2 odległość wynosi 9,39 m, od budynku na działce 204 odległość wynosi 39,43 m, od budynku na działce 205 odległość wynosi 44,21 m,

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.

Kotłownia gazowa jest pomieszczeniem zagrożonym wybuchem. W celu zniwelowania konsekwencji ewentualnej eksplozji, ściany zrealizowane w parametrach o odporności EI 30. Drzwi wejściowe do pomieszczenia otwierają się na zewnątrz. Okno w ścianie zewnętrznej podczas ewentualnego wybuchu redukuje ciśnienie wewnątrz pomieszczenia technicznego poprzez ustąpienie przegrody okiennej względem ciśnienia potencjalnej eksplozji. W budynku znajduje się typowe dla tego rodzaju obiektów wyposażenie. Nie przewiduje się składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo.

Warunki ewakuacji, oświetlenie awaryjne (ewakuacyjne i zapasowe) oraz przeszkodowe.

Z nawy kościelnej (parter) zapewniona jest ewakuacja bezpośrednio na zewnątrz obiektu 2 wyjściami przez kruchty o szerokości 1,80 m każda oraz dodatkowo przez zakrytą o szerokości 1,20 m, przy szerokości korytarza 1,60 m, szerokość biegów klatki schodowej na scholę (chór – antresole) wynosi 1,35 m, a podestu 1,55m. Nie przewiduje się oświetlenia ewakuacyjnego.

5. Ogólna charakterystyka materiałów występujących w obiekcie

Materiałami palnymi występującymi w obiekcie mogą być:

- a. meble drewniane i tapicerowane stanowiące wyposażenie kościoła i zakrystii oraz chóru,
- b. ubrania i szaty liturgiczne,
- c. papier – książki, śpiewniki, mszały ect.
- d. tworzywa sztuczne
- e. gaz propan – butan - kotłownia

Z charakterystyk przedstawionych produktów wynika, że w budynku mogą wystąpić głównie pożary z grupy „A” - pożary ciał stałych z udziałem takich materiałów jak papier, drewno czy tworzywa sztuczne.

Nie można jednak wykluczyć i wyeliminować pożaru typu „C” - pożary gazów palnych kotłownia zasilana jest gazem płynnym ze zbiornika naziemnego zlokalizowanego w pobliżu budynku plebani i nie stwarzającego bezpośredniego zagrożenia dla obiektu sakralnego.

Docelowo po remoncie i modernizacji system ochrony przeciwpożarowej sprzężony zostanie z systemem elektrycznym i zaworem bezpieczeństwa gazowym powodującym odcięcie gazu i wyeliminowanie zagrożenia w przypadku alarmu pożarowego. Ponadto przewiduje się zmianę funkcjonowania i zaopatrzenia w ciepło obiektów kościelnych i plebani poprzez zastosowanie zmian urządzeń wytwarzających ciepło- wprowadzenie systemu Kogeneracji.

W grupie pożarów typu „A” szczególnie groźne dla życia i zdrowia ludzi podczas pożaru są produkty spalania i termicznego rozkładu wykonane z tworzyw sztucznych. Podczas spalania i następującego z nim termicznego rozkładu tworzyw sztucznych tworzą się wyjątkowo niekorzystne dla ludzi warunki i utrudnienia jak:

- a. ograniczenie widoczności prawie do zera – w zależności od natężenia pożaru i ilości przetwarzanych w nim tworzyw sztucznych
- b. duże ilości wytwarzających się toksycznych i wysokoenergetycznych gazów,
- c. utrudnienie lub uniemożliwienie oddychania w wyniku pochłaniania powietrza przez pożar i gazy toksyczne,
- d. gwałtownie rosnąca temperatura – utrudnia lub uniemożliwia oddychanie doprowadzając do poparzeń ciała i dróg oddechowych.

Spalenie nawet stosunkowo niewielkich ilości tworzyw sztucznych, przynosi bardzo groźne dla zdrowia i życia ludzkiego skutki, szczególnie związki i substancje chloro pochodne (zawierające w swoich strukturach – chlor), dla przykładu należy podać, że:

- a. 1kg – polichloru winylu (płytki PCV) – podczas pożaru wydziela – 280 litrów – niezwykle szkodliwego dla układu oddechowego chlorowodoru,
- b. 1kg – poliuretanów (gąbki, uszczelki) – podczas pożaru wydziela w procesach rozkładu – 30 – 50 litrów cyjanowodoru – jedna z najsilniejszych trucizn.
- c. Spalenie 1kg pianki poliuretanowej w pomieszczeniu o V – 30m³ po 90 sekundach wytwarza stężenie cyjanowodoru śmiertelne dla organizmów ludzkich i żywych.

Tworzywa sztuczne, których struktury nie znamy to powszechne materiały znajdujące się w naszym otoczeniu i użytkowaniu, jak: czajniki bezprzewodowe, telefony, ościeżnice okienne i elementy drzwi oraz mebli, oprawy książek, itp.

Statystyki pożarów wykazują, że ponad 70% ofiar śmiertelnych pożarów jest nie wskutek bezpośredniego działania ognia „pożaru”, ale w wyniku zatruc i uduszeń spowodowanych wdychaniem dymów i gazów pożarowych.

W obiekcie – Kościele nie są gromadzone i przechowywane materiały niebezpieczne pożarowo niebezpieczne w rozumieniu Rozporządzenia Ministra MSWiA z 2010r (Dz. U. nr 109; poz. 719) § 2 ust. 1 - w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

6. Liczba osób w obiekcie

Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczba osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach:

Budynek zaliczony do kategorii zagrożenia ludzi ZLI. Przewidywana liczba osób:

- a. 850 wiernych – w nawie głównej kościoła powstałej z połączenia nawy istniejącej oraz części rozbudowanej zlokalizowanej na poziomie 0 - parter,
- b. 20 osób – chór - piętro (antresola),
- c. 1 osoba - piwnica

Przewiduje się pomieszczenie przeznaczone a pobyt więcej niż 50 osób nie będących stałymi użytkownikami budynku (nawa główna).

7. Charakterystyka zagrożenia pożarowego

Temperatura w pomieszczeniu lub części obiektu objętych pożarem gwałtownie wzrasta w wyniku konwekcyjnego mieszania się spalin i wytwarzanych samorzutnie podczas pożaru gazów wysokoenergetycznych z powietrzem.

Dymy pożarowe są aerozolem składającym się z mieszaniny powietrza oraz gazowych produktów spalania oraz rozproszonych w fazie gazowej cząstek stałych i ciekłych. Dym jest reduktorem możliwości motorycznych osób znajdujących się w obiekcie lub pomieszczeniu w celu możliwie szybkiego ich opuszczenia. Jak również działa drażniąco lub co najmniej

utrudnia normalne oddychanie wskutek działań drażniących, toksycznych i powodujących niedobór tlenu pod wpływem konwekcji termicznej i promieniowania cieplnego.

Temperatura około 120⁰C powoduje oparzenie wewnętrzne i zewnętrzne ciała i narządów – I-go stopnia już po czasie około 8 minut. W temperaturze około 200⁰C następują poważne uszkodzenia i poparzenia dróg oddechowych.

Organizm ludzki jest w stanie przez dłuższy czas znieść promieniowanie ciepłe o natężeniu wynoszącym 2kW/m², a przy natężeniu promieniowania wynoszącym 3,5kW/m² wytrzymuje bez skutków ubocznych już tylko 60 sekund.

Praktycznie należy przyjąć, że podczas pożaru wszystkie te negatywne czynniki oddziałują na użytkowników budynku objętego pożarem. Dotychczas prowadzone badania nie pozwalają na jednoznaczne określenie ich interakcji ani ich synergizmu z istniejącymi i tworzącymi się podczas pożaru związkami chemicznymi.

W celu dokonania oceny zagrożenia toksycznego przyjmuje się wskaźniki toksymetryczne obliczone tak, że uzyskany efekt toksyczny stanowi sumę efektów poszczególnych składników dymu. Do podstawowych związków toksycznych w dymie zaliczamy; tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), cyjanowodór (HCN), dwutlenek azotu (NO₂) oraz chlorowodór (HCl).

Śmiertelne stężenia tych związków przy 30 minutowej ekspozycji wynoszą:

<i>CO</i>	-	<i>3,75g/m³</i>
<i>HCN</i>	-	<i>16,0 g/m³</i>
<i>NO₂</i>	-	<i>0,205 g/m³</i>
<i>CO₂</i>	-	<i>196,4 g/m³</i>
<i>HCl</i>	-	<i>1,0 g/m³</i>

W tak nie korzystnych warunkach bez ochrony dróg oddechowych utrata możliwości działania następuje po 5 minutach przy stężeniach osiągających wartości:

<i>CO</i>	-	<i>6.000 – 8.000ppm,</i>
<i>HCN</i>	-	<i>120 – 200ppm,</i>
<i>CO₂</i>	-	<i>7 – 8% przy obniżonej zawartości tlenu w granicach 10 – 13% objętości pomieszczenia</i>

Warto zwrócić uwagę jak przebiega proces przy bezpłomieniowym termicznym rozkładzie spowodowanym brakiem tlenu. W takich warunkach proces spalania nie przebiega do końca – nie jest całkowity wydzielając prawie tyle samo CO₂ w stosunku do CO ich stosunek wynosi praktycznie CO₂ : CO ≈ 1, jeżeli przy tak niekorzystnych warunkach pomieszczenie lub obiekt budowlany ma bardzo słabą wentylację lub jej brak wówczas mamy do czynienia z *zaczadzeniem*.

W tak niekorzystnych warunkach dla organizmu ludzkiego hemoglobina będąca składnikiem krwi pod wpływem oddychania łączy się z tlenkiem węgla (**CO**) zamiast tlenem (**O₂**). Podobny proces w organizmach ludzi zachodzi również w stosunku do cyjanowodoru (HCN), występującego w znacznie mniejszych ilościach ale za to wielokrotnie groźniejszego dla organizmów żywych niż CO.

Dwutlenek węgla (CO₂) tworzy efekt hiperwentylacji, polegającej na zwiększeniu szybkości oddychania, powodujący szybką kumulację CO₂ w organizmie, co przy niskich stężeniach tego gazu w krwi może wywierać pozytywny skutek zwiększający dopływ tlenu do organizmu. Podczas gwałtownego rozwoju pożaru w budynku lub pomieszczeniu zaczyna brakować tlenu oraz wytwarza się nadciśnienie, taki efekt powoduje dynamiczne rozprzestrzenianie się produktów rozkładu w tym CO i HCN, zwiększając zagrożenie zatruciem na dużych obszarach.

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych, bardzo często bywa znacznie większym zagrożeniem dla ludzi niż sam pożar. Dym i gazy pożarowe rozprzestrzeniają się szybciej niż sam pożar przenikając do miejsc odległych od ogniska pożaru do innych części budynku czy innych pomieszczeń. Dym i gazy przenikają przez otwory wentylacyjne, instalacyjne w ścianach, stropach, przez szczeliny i inne otwory między pomieszczeniami i kondygnacjami.

Dym najczęściej bywa zwiastunem pożaru, którego źródło najczęściej bywa ukryte i niedostępne. Oddziałuje drażniąco na drogi oddechowe powodując, kaszel, krztuszenie, łzawienie z oczu, utrudnia poruszanie się, użycie sprzętu gaśniczego oraz ewakuację osób zagrożonych.

Przebywanie w przestani zadymionej wywołuje psychozę, lęku, strachu, paniki wzmacnia obawę zatrucia, doznania obrażeń, załabnięcia lub śmierci.

Materiały takie jak: *guma, tworzywa sztuczne, pianki poliuretanowe* wytwarzają podczas spalania duże ilości toksycznych dymów. Natomiast materiały jak: *tekstyli, drewno, papier* płonąc nie wydzielają większej ilości dymów do czasu gdy w otaczającym powietrzu jest dostateczna ilość tlenu jednego z podstawowych elementów procesu spalania. Gdy tlenu zaczyna brakować samo spalanie staje się powolniejsze ze zwiększającą się ilością dymu, co świadczy, że proces palenia nie zachodzi do końca i zaczynają wytwarzać się dymy pożarowe i wysokoenergetyczne gazy, które przy sprzyjających warunkach powodują prawie wybuchowe wzmocnienie pożaru.

W związku, że dym jest lżejszy od powietrza zaczyna gromadzić się w górnych częściach pomieszczenia czy budynku przenikając razem nagrzanym przez pożar powietrzem.

Gęstość dymu może spowodować, że światła lamp umieszczonych pod sufitem lub nad drzwiami wyjściowymi stają się niewidoczne. Jak również światła ewakuacyjne i znaki bezpieczeństwa określające kierunek wyjścia i ewakuacji są niewidoczne.

Barwa – kolor dymu może mieć różne barwy i odcienie, znak ten jest wskaźnikiem w dużej mierze mówiącym jakie rodzaje materiałów ulegają spalaniu. Takiego sygnału nie należy nigdy lekceważyć gdyż może on pomóc w uniknięciu poważnych tragedii ludzkich, między innymi może wskazywać toksyczność powstających gazów podczas palenia. Kolor ciemniejszy – czarny, wskazuje na spalanie się takich materiałów jak: węgiel, tłuszcz, twarde drewno. Dym o zabarwieniu jasnym – żółtym – papier i wyroby celulozowe, niektóre tworzywa sztuczne. Kolor niebieski z odcieniami – w dymie znajdują się substancje trujące lub spalane są substancje trujące.

Gazy pożarowe

Gazami pożarowymi są produkty spalania przenoszące się z dymem i nagrzanym powietrzem do innych pomieszczeń, między innymi drogami ewakuacyjnymi na cały budynek lub strefę pożarową. Stanowiąc największe niebezpieczeństwo dla ludzi znajdujących się wewnątrz

obiektu. Szczególnie szkodliwymi są gazy toksyczne jak *tlenek węgla, cyjanowodór, czterochlorek węgla czy fosgen.*

Tlenek węgla (CO) – potocznie czad

silnie trujący, bezbarwny i bezwonny gaz, łączący się z hemoglobina krwi, tworząc tlenkowęgłową hemoglobinę. Powinowactwo wiązania CO z krwią jest 250 razy większe niż z tlenem, tworzy trudno rozrywalne połączenia i słabo podlegające procesom hydrolizy w organizmie (rozpad na hemoglobinę i tlenek węgla) w odniesieniu do procesów oksyhemoglobiny – naturalnego procesu łączenia się hemoglobiny z tlenkiem węgla w organizmie człowieka. *Do zatrucia „czadem” może dojść, gdy podczas wysiłku fizycznego wykonamy kilka głębokich wdechów w atmosferze o zwiększonej ilości tlenku węgla, taka sytuacja może nastąpić gdy w zamkniętym pomieszczeniu stężenie CO będzie > 0,5% objętości powietrza pomieszczenia, przy mniejszych ostre zatrucie powodujące niedotlenienie mózgu, które charakteryzuje się objawami takimi jak: bóle głowy, szum w uszach, nudności, wymioty, drżenie i osłabienie kończyn. Z jednoczesnym zanikiem odruchów obronnych, zaburzenia w oddychaniu kolor skóry na twarzy przyjmuje barwy jasno różowe lub sinawe, dochodzi do utraty przytomności.*

Zdarzają się przypadki, że po wydostaniu się na „świeże powietrze” z przestrzeni zadymionej z tlenkiem węgla następuje utrata przytomności u takiej osoby. Jest to naturalny odruch organizmu w odpowiedzi na zwiększony gwałtowny dopływ tlenu, zjawisko takie jest niebezpieczne, jednak nie zwalnia od przywrócenia przytomności i zastosowania metody sztucznego oddychania.

Nie mniej groźnymi dla życia ludzkiego są inne składniki dymu, czy pożaru wytwarzające się podczas procesów spalania, których objętości procentowe w ilości powietrza są bardzo niewielkie ale niosące ze sobą bardzo duże zagrożenie i tak:

- *cyjanowodór (HCN) - 0,026% objętości powietrza,*
- *czterochlorek węgla (CCl₄) - 2mg/m³*

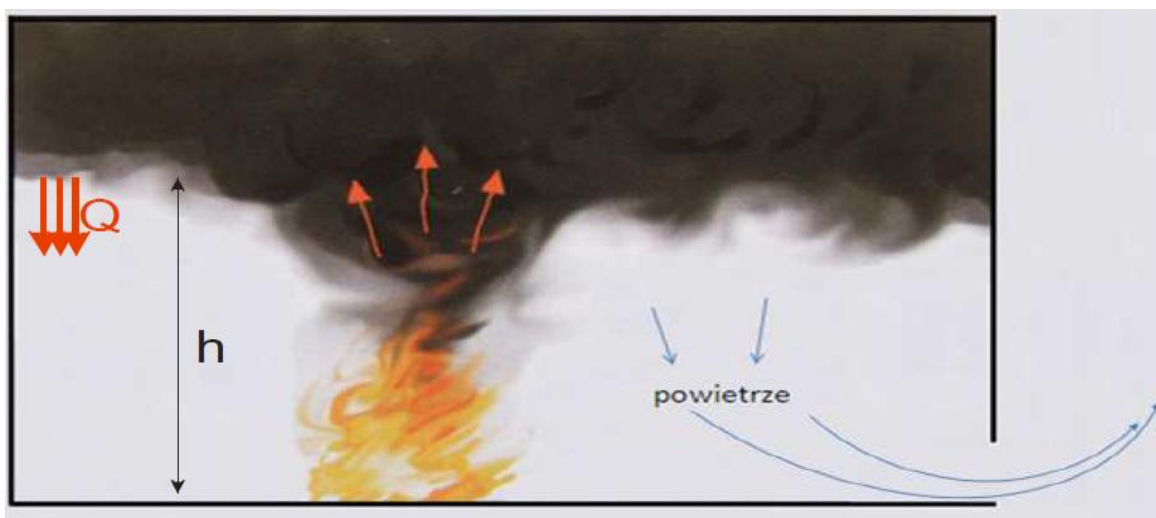
Przyjmując schemat rozprzestrzeniania się dymu dla małego pomieszczenia o wymiarach wynoszących 6 x 4m i wysokości 2,5m dla kryteriów stanu granicznego wynoszących:

- a. wysokość wolna od dymu - $h \geq 1,5m$,

b. strumień ciepła z warstwy podsufitowej - $Q \leq 2,5 \text{ kW/ m}^2$,
c. zasięg widzialności przy znanej konfiguracji pomieszczenia - $z \geq 3 \text{ m}$, przy
stężeniu toksycznych związków podanych powyżej z osiągnięciem ich stanu granicznego.
Spalanie 1kg materiału w takim pomieszczeniu aby osiągnąć zasięg widzialności 3m zostaje
osiągnięty dla niżej podanych materiałów:

- sosna - 71 sekund,
- mahoń - 212 sekund,
- jesion - 47 sekund,
- pianka poliuretanowa - 47 sekund.

*przy takich uwarunkowaniach bezpieczna dla życia i zdrowia człowieka ewakuacja powinna
nastąpić w czasie krótszym niż 2 minuty*

ryc. schemat rozprzestrzeniania się dymu dla początkowej fazy pożaru

7.1. Podział obiektów na strefy pożarowe

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obiekty użyteczności publicznej a do takich zalicza się rozpatrywany obiekt sakralny muszą być tak skonstruowane aby uniemożliwić rozprzestrzenianie się pożaru na cały obiekt. Zasad ta dotyczy szczególnie obiektów o dużych powierzchniach i wielokondygnacyjnych. Stąd przepisy budowlane nakazują wykonania w obiekcie wytrzymałych przegród budowlanych w postaci ścian i stropów spełniających

funkcję oddzielenia przeciwpożarowych. W stosunku do których używa się określenia *podziału obiektu na strefy pożarowe*.

Podział budynku na strefy pożarowe:

Budynek stanowi jedną strefę pożarową. (<800m²)

Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych:

Obiekt zakwalifikowany do klasy B.

- główna konstrukcja nośna R120
- konstrukcja dachu R30
- strop REI 60
- ściana zewnętrzna EI 60
- ściana wewnętrzna EI 30
- przekrycie dachu RE 30
- ściany i stropy stanowiące obudowę klatki schodowej EI 60

Konstrukcje zapewniają wymagany klasę i spełniają warunki NRO

- a. **Elementy drewniane dachu zabezpieczone płytami GKF-** zabezpieczenie przeciwpożarowe
- b. **Wyjście na strych – drzwi EI 30**
- c. **Drzwi do piwnicy – drzwi EI 30**

Parametry elementów kotłowni (kotłownia 30 do 60 kW):

- Ściany wewnętrzne EI 60
- Strop REI 60
- Drzwi do kotłowni otwierane na zewnątrz pomieszczenia EI 30

Gęstość obciążenia ogniowego

- $Q < 500 \text{ MJ/m}^2$

8. Urządzenia i instalacje zabezpieczające przed pożarem

Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, a w szczególności : wentylacyjnej, grzewczej, gazowej, elektroenergetycznej, odgromowej.

- a. Wentylacja - grawitacyjna.
- b. Ogrzewanie - centralne z kotłowni gazowej.
- c. Instalacja Alarmowa - nie jest wymagana.
- d. Instalacje elektryczne – będą opracowane i wymienione podczas prowadzenia robót renowacyjnych i modernizacyjnych.
- e. Instalacje Odgromowe – będą opracowane i wymienione podczas prowadzenia robót renowacyjnych i modernizacyjnych.

Dobór urządzeń przeciwpożarowych w budynku, dostosowany do wymagań wynikających z przepisów ochrony przeciwpożarowej i przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru.

Obiekt wyposażony w instalację odgromową, hydranty wewnętrzne zlokalizowane na połączeniu istniejącego obiektu z rozbudową o wydajności 1dm³/ s przy ciśnieniu 0,2 Mpa oraz hydrant zewnętrzny DN 80.

Wyposażenie w gaśnice

Obiekt wyposażony w podręczny sprzęt gaśniczy.

Wyposażenie w gaśnice proszkowe ABC o zawartości co najmniej 2 kg środka gaśniczego na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Najbliższy hydrant na działce 211/3, w odległości ok 10 m (hydrant naziemny DN 80).

9. Potencjalne przyczyny powstawania pożaru

Zaistnienie pożaru w Kościele może być spowodowane między innymi:

- a. niewłaściwym stanem technicznym instalacji znajdujących się w obiekcie, a zwłaszcza instalacji elektroenergetycznych, odgromowych czy połączeń wyrównawczych,
- b. nieprzestrzegania przepisów i instrukcji przeciwpożarowych.

Przyczynami najczęściej powstawania pożaru są skutki:

- a. niedbalstwa podczas wykonywania robót remontowo – konserwacyjnych,
- b. lekkomyślności lub nieostrożności ludzi, w tej grupie przyczyn najczęstszymi przyczynami są:

powstałe w wyniku braku zachowania ostrożności i staranności poprzez:

- palenie papierosów i rzucanie niedopałków w miejscu do tego nie przeznaczonym,
- pozostawienie bez dozoru urządzeń elektrycznych nie dostosowanych do pracy ciągłej lub grzewczych bez osłon grzałek, spiral,
- używanie płynów łatwopalnych bez zachowania należytych środków bezpieczeństwa i ostrożności,
- prowadzenie robót remontowych z pominięciem właściwego zabezpieczenia miejsca prac i urządzeń,

powstałe w wyniku wad urządzeń i instalacji elektrycznych:

- użytkowanie prowizorycznych instalacji elektrycznych, wykonanych z pominięciem zasad bezpieczeństwa i ochrony,
- prowadzenie instalacji elektrycznych na palnym podłożu bez zastosowania osłon i zabezpieczeń nakazanych normami i przepisami,
- stosowanie aparatów i urządzeń oraz instalacji niedostosowanych do warunków panujących w pomieszczeniu lub obiekcie,
- używanie uszkodzonych i wadliwych urządzeń elektrycznych.

powstałe w wyniku wad urządzeń ogrzewczych i wentylacyjnych:

- eksploataowanie niesprawnych urządzeń,
- zły stan techniczny instalacji i urządzeń wentylacyjnych,
- ustawienia urządzeń grzewczych na podłożu palnym lub zbyt blisko materiałów palnych,
- nie prowadzenia okresowych przeglądów i konserwacji.

powstałe z innych przyczyn w tym;

- podpalenia,
- wyładowania atmosferyczne,
- przeciążenia lub niewłaściwe użytkowanie instalacji elektrycznych,
- brak właściwej lub zaniechanie konserwacji, przeglądów instalacji i urządzeń użytkowanych w budynkach.

Z dużej liczby potencjalnych zagrożeń przytoczono najczęściej powtarzające się przyczyny zaistnienia pożaru.

10. Możliwości rozprzestrzenienia się pożaru w obiekcie sakralnym

Przewidzieć wszystkie możliwości mające wpływ na rozprzestrzenienie się pożaru w obiekcie lub pomieszczeniu jest nie możliwe, można postawić diagnozę, że rozprzestrzenienie się pożaru jest zależne od takich czynników jak:

- a. czas i miejsce zainicjowania pożaru,
- b. zdolności i umiejętności zachowania się i postępowania osób, które zauważyły pożar w jego fazie początkowej – powstawania,
- c. znajomość obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- d. umiejętności oraz zdolności reagowania osób personelu duchownego i cywilnych do przeciwdziałania objawom mogącym spowodować panikę, wprowadzającą chaos i bezpośrednio zagrażającą życiu ludzi, utrudnianiu podjęcia skutecznej akcji ratowniczej, która z niewielkiego pożaru może stać się poważną klęską powstałą w wyniku rozwinięcia się pożaru.

Pożar może przenosić się po instalacjach elektrycznych, wiązkach kabli czy kanałami wentylacyjnymi lub kurzem nagromadzonym na gzymsach czy elementach budowlanych. Innymi drogami czy źródłami przenoszenia się pożarów są materiały palne ułożone obok siebie w różnych ilościach i zestawieniach.

Zadymienie pomieszczeń

Zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych powstałe w wyniku pożaru może być przyczyną największego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi znajdujących się w obiekcie lub pomieszczeniu.

Dym w obiekcie jest oznaką pożaru, którego miejsce powstania – źródło jest bardzo często ukryte i trudno dostępne. Najczęściej pierwszym objawem pożaru są dym i gazy trujące pożarowe rozprzestrzeniające się po kondygnacji i korytarzu będącym drogą ewakuacyjną.

Z reguły w budynkach brak jest urządzeń oddymiających, gazy i dymy pożarowe w zależności od przyczyn powstania pożaru różnią się toksycznością.

Dym zawierający w sobie gazy pożarowe są produktami spalania, rozprzestrzeniają się znacznie szybciej niż sam pożar, przenikając przez wszystkie nieuszczelnione przejścia w obiekcie, w tym zniszczone od temperatury szyby w oknach.

11. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń przed pożarem

Na bezpieczeństwo pożarowe obiektu budowlanego ma wpływ bardzo wiele czynników i działań istniejących i wpływających pośrednio lub bezpośrednio na jego stan do najczęściej wymienianych i mających wpływ należą:

- a. przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego przez wszystkie osoby personelu duchownego i świeckiego oraz firmy wykonujące prace na rzecz parafii,
- b. sprawności technicznej urządzeń i instalacji zasilanych energią elektryczną, poprzez prowadzenie zgodnie z wymaganiami, przeglądów, oględzin, pomiarów i badań,

W obiekcie sakralnym – kościele wraz z przyległymi pomieszczeniami należą stosować się do nakazów i zaleceń takich jak:

1. Naprawy instalacji elektrycznych i osprzętu elektrycznego mogą być dokonywane tylko przez elektryka posiadającego odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje.
2. Kontrola, przeglądy i konserwacje instalacji elektrycznych, odgromowych, przeciwpożarowych, Uszą być dokonywane w terminach określonych w DTR.
3. Instrukcje postępowania na wypadek pożaru (skrócone instrukcje), instrukcje alarmowania straży pożarnej z telefonami alarmowymi, powinny być umieszczone w miejscach powszechnie dostępnych.
4. Wyjścia ewakuacyjne, drogi ewakuacyjne i kierunki ewakuacji z dojściami do wyjść ewakuacyjnych muszą być oznakowane w sposób właściwy i widoczne w każdych warunkach.
5. Używanie otwartego ognia tylko w miejscach wyznaczonych i na ściśle określonych warunkach.
6. Prace pożarowo niebezpieczne muszą być prowadzone zgodnie z obowiązującymi procedurami i pod nadzorem osób posiadających odpowiednie kwalifikacje.
7. Stwierdzenie nieprawidłowości w pracy urządzeń i instalacji mogących skutkować powstaniem pożaru, należy bezwzględnie przerwać ich pracę, odłączyć spod napięcia czy dopływu gazu i powiadomić odpowiednio przygotowanych konserwatorów w celu usunięcia uszkodzenia i zagrożenia.

8. Urządzenia elektryczne nie dostosowane do pracy ciągłej oraz elektryczne urządzenia nie mające zabezpieczeń i osłon grzałek i spirali grzewczych nie mogą pracować i być pozostawione bez nadzoru. W pobliżu tych urządzeń nie mogą znajdować się materiały palne lub łatwopalne.
9. Składowanie materiałów palnych w pobliżu grzejników i punktów świetlnych, może być w odległości nie mniejszej niż 0,5m.
10. Nie wolno stosować w pomieszczeniach elementów wystroju wnętrz (okładziny ścian, sufitów, wykładziny podłogowe) wykonanych z materiałów palnych.

12. Przygotowanie obiektu kościoła do możliwości prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej przez zewnętrzne służby ratownicze

Teren bezpośredni przylegający do kościoła ma zapewniony dojazd i wyznaczoną drogę pożarową wraz z niezbędnymi dojazdami wewnętrznymi i placami manewrowymi co obrazuje i potwierdza załączony do instrukcji Plan Zagospodarowania Przestrzennego.

Oprócz publicznych hydrantów zasilanych z gminnej sieci wodociągowej na terenie działki zlokalizowany jest hydrant zewnętrzny zabudowany na sieci DN 80 oraz wewnętrzne hydranty zlokalizowane na połączeniu budynków nowego i starego o wydajności 1dm³/s przy ciśnieniu sieci 0,2Mpa.

13. Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów, zadania i obowiązki osób duchownych i personelu świeckiego będących stałymi uczestnikami funkcjonowania obiektu sakralnego.

13.1. Proboszcz Parafii

Zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej jako osoba zarządzająca parafią i sanktuarium zobowiązany jest do:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w taki sposób aby obiekt sakralny spełniał wymagania przepisów.
2. Wyposażyć budynek w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.

3. Zapewnić wszystkim osobom przebywającym w obiekcie sakralnym i na terenie zewnętrznym bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji w przypadku pożaru, klęski żywiołowej lub innego lokalnego zagrożenia.
4. Przygotować obiekt i teren zewnętrzny do prowadzenia akcji ratowniczej.
5. Ustalić i wdrożyć sposoby i zasady postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
6. Zapewnić przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych podczas prowadzenia robót remontowych szczególnie tych z używaniem otwartego ognia i zaliczanych do grupy pożarowo niebezpiecznych.
7. Kierować działaniami ratowniczymi i ewakuacyjnymi w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia do czasu przybycia jednostek ratowniczych, a po ich przybyciu bezwzględnie współpracować z dowódcą prowadzącym akcję ratowniczą.
8. zabezpieczyć pogorzelnisko lub miejsce powstania zagrożenia przed możliwością powtórnego jego zaistnienia. Udostępnić obiekt organom i służbom upoważnionym do ustalenia przyczyn pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Proboszcz Parafii zobowiązany jest realizować zadania wynikające z decyzji pokontrolnych służb i instytucji zewnętrznych takich jak:

- a. Państwowa Straż Pożarna,
- b. Państwowa Inspekcja Pracy,
- c. SANEPID,
- d. Inspekcja Ochrony Środowiska, ect, ect,

Proboszcz Parafii ma również obowiązek nadzorować przestrzeganie przez wszystkie osoby związane z funkcjonowaniem parafii z wyciąganiem konsekwencji w stosunku do osób nie przestrzegających tych przepisów.

13.2.Obowiązki pozostałych osób duchownych i cywilnych związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem parafii

Do zadań i obowiązków osób wymienionych powyżej należy:

1. Przestrzegać przepisy przeciwpożarowe obowiązujące na terenie kościoła wraz terenem przyległym.

2. Niezwłocznie zgłaszać właściwym przełożonym zauważone usterki i nieprawidłowości mogące stać się przyczyną pożaru. Zauważone sytuacje mogące zagrażać życiu lub zdrowiu natychmiast dokonać wyłączeń i powiadomić osobę odpowiedzialną o zastanej sytuacji.
3. Dbać o właściwy stan sprzętu pożarowego i ratowniczego pozostającego na wyposażeniu kościoła.
4. Przestrzegać zakazu zastawiania dróg i wyjść ewakuacyjnych.
5. Brać udział w szkoleniach przeciwpożarowych, oraz akcji ratowniczo – gaśniczej w przypadku zaistnienia pożaru, lub innego miejscowego zagrożenia.
6. Sprawdzić opuszczając pomieszczenie czy zostały wyłączone wszystkie urządzenia nie przystosowane do pracy ciągłej i bez nadzoru osób.
7. Sprawdzić czy nie pozostawiono przedmiotów czy materiałów mogących stać się źródłem powstania pożaru.

13.3. zadania i obowiązki osób sprzątających pomieszczenia

Zadania dotyczą wszystkich osób bez względu czy są osobami bezpośrednio związanymi z parafią, czy pracownikami firm zewnętrznych wykonujących sprzątanie zleczone lub po wykonaniu robót remontowych.

Do obowiązków tych osób należy:

1. Prace wykonywać zgodnie z zasadami bezpieczeństwa pożarowego.
2. Uczestniczyć w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
3. Utrzymywać czystość poprzez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów przy każdorazowym sprzątaniu przydzielonych pomieszczeń.
4. Dopilnować wygaszenia świateł i wyłączenia grzejnych urządzeń elektrycznych nie przeznaczonych do ogrzewania standardowego pomieszczeń.
5. Składować nieczystości w wyznaczonych kontenerach – pojemnikach na odpady.
6. Posiadać znajomość instrukcji alarmowych oraz mieć umiejętności zachowania się i postępowania na wypadek zaistnienia pożaru.
7. Zgłaszać administratorowi parafii – proboszczowi – stwierdzone nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń.

II. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych i gaśniczych zainstalowanych w obiekcie sakralnym

Budynek zgodnie z obowiązującymi przepisami został wyposażony w sprzęt i urządzenia służące ochronie przeciwpożarowej:

- a. hydranty wewnętrzne,
- b. podręczny sprzęt gaśniczy – gaśnice, koce gaśnicze.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002r. – w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. nr 75 z 2002r.; poz. 690 z późn zm.), urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym na zasadach określonych w Polskich Normach, Dokumentacji Technicznej – Ruchowej oraz Instrukcji Obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne muszą być przeprowadzane w nakazanych okresach i w sposób zgodny Instrukcją ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku.

1. Zasady przeglądu technicznego i konserwacji gaśnic

PN-EN 3-7:2007. Gaśnice przenośne

1. Gaśnice należy poddawać okresowym badaniom technicznym oraz czynnościom konserwacyjnym, wg zasad określonych Polskimi Normami dotyczącymi gaśnic, zgodnie z właściwą dokumentacją techniczną i instrukcjami obsługi w przedziałach czasowych:
  - a. czynności konserwacyjne prowadzi się nie rzadziej niż 1 raz w roku, a ich zakres musi być zgodny z instrukcją producenta,
  - b. gaśnice i urządzenia gaśnicze śniegowe (CO₂) o każdej pojemności oraz inne gaśnice i urządzenia gaśnicze o pojemności powyżej 6kg (dm³), traktowane są jako urządzenia ciśnieniowe i powinny być poddawane badaniom zwyczajnym, dokonywanym przez właściwą terytorialnie placówkę UDT co najmniej raz na 5 lat.

2. Odpowiedzialny za terminowe prowadzenie okresowych badań technicznych (w tym w zakresie dozoru technicznego) oraz czynności konserwacyjnych gaśnic przenośnych, jest *osoba upoważniona pisemnie przez Proboszcza parafii*.
3. Gaśnice niesprawne lub po ich użyciu (uruchomieniu) należy bezzwłocznie przekazać do naprawy lub napełnienia, a brakujące ilości niezwłocznie uzupełnić.
4. *Zabronione jest nawet krótkotrwałe pozostawianie obiektu bez zabezpieczenia w sprawne urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice (również w przypadku konieczności napraw i konserwacji poza obiektem).*

Czasookresy przeglądów technicznych (konserwacji):

1. dla gaśnic nowych- na etykiecie, termin ważności i pierwszy przegląd techniczny określa producent podając atest - Centrum Naukowo Badawczego Ochrony Przeciwożarowej,
2. kolejne terminy określa producent, a konserwator dokonujący przeglądu potwierdza ich wykonanie na kontrolce – etykiecie.

Ogólne zasady utrzymania gaśnic we właściwym stanie technicznym.

1. Przed upływem okresu gwarancji – 1 rok od daty produkcji gaśnica proszkowa pod stałym ciśnieniem i gaśnica śniegowa pod stałym ciśnieniem muszą być poddane okresowej kontroli, której wynikiem może być stwierdzenie – konieczności naprawy. Następne kontrole należy prowadzić co 6 miesięcy.
2. Gaśnice proszkowe zawierające ładunek pomocniczy – pierwszą kontrolę należy przeprowadzić przed upływem gwarancji – wynoszącym 1 rok od daty produkcji. Następne kontrole prowadzić co 12 miesięcy.
3. Okresy gwarancji gaśnic mogą ulec skróceniu, powodem mogą być warunki techniczno – pożarowe, warunki atmosferyczne, narażenie na działanie czynników chemicznych, wilgotność pomieszczeń ze sprzętem czy zwiększone zagrożenie pożarowe obiektu.
4. W celu zapewnienia pełnej sprawności podręcznego sprzętu gaśniczego i utrzymania jego gotowości do użycia należy zapewnić:
  - a. przeglądy stanu technicznego,
  - b. okresową konserwację,

- c. czynności naprawcze – remonty sprzętu,
- d. rejestrację i rewizję sprzętu wg warunków podanych przez UDT.

W razie stwierdzenia w gaśnicy ubytku masy CO₂ o 10% gaśnicę należy oddać do przeglądu i powtórnego naładowania.

Przegląd, konserwacja i naprawa sprzętu mogą być wykonywane tylko przez konserwatora posiadającego odpowiednie przeszkolenie potwierdzone autoryzacją producenta sprzętu.

2. Przeciwpozarowa instalacja wodociągowa

Zakres czynności należy wykonać zgodnie z PN-EN 671-3:2002 – Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne cz. 3 Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym.

2.1. Przegląd rutynowy - kwartalny

Regularna kontrola hydrantów musi być przeprowadzana przez osobę odpowiedzialną lub jej przedstawiciela. Przeprowadzana w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia lub ryzyka przypadku zagrożenia pożarowego w celu upewnienia się, że każdy hydrant:

- a. jest zlokalizowany w zaprojektowanym miejscu,
- b. nie jest zastawiony, jest dobrze widoczny i oznakowany i ma „skróconą instrukcję obsługi”,
- c. nie ma widocznych uszkodzeń i oznak korozji oraz wycieków.

Osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie przeglądów i nadzór nad tymi urządzeniami powinna niezwłocznie podjąć działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości.

2.2. Przegląd roczny

Przeglądy i konserwacje muszą być przeprowadzane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i kompetencje. Podczas kontroli czy przeglądu wąż musi być rozwinięty, poddany ciśnieniu i sprawdzony wg poniższych punktów, czy:

- a. urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone, elementy nie uległy korozji i nie przeciekają,
- b. instrukcje obsługi są czytelne i czyste,
- c. miejsce umieszczenia oznakowane czytelnie – wyraźnie,
- d. mocowania do ściany pewne i odpowiednie do ich przeznaczenia,

- e. wypływ wody równomierny i dostateczny (po sprawdzeniu przy użyciu miernika przepływu i ciśnienia),
- f. miernik ciśnienia pracuje prawidłowo w swoim zakresie pomiarowym,
- g. wąż na całej długości nie wykazuje, zniekształceń, uszkodzeń, zużycia czy pęknięć, jeżeli wykazuje chociażby jedną z wymienionych usterek musi zostać wymieniony na nowy lub zostać poddany próbie na maksymalne ciśnienie robocze,
- h. zaciski lub taśmowanie węża prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte,
- i. zwijadło węża obraca się lekko w obu kierunkach,
- j. w przypadku zwijadła wychylnego musi obracać się lekko w obu kierunkach oraz kąt wychylenia musi wynosić 180° ,
- k. w przypadku zwijadeł ręcznych zawór odcinający musi być właściwego typu działać musi łatwo i prawidłowo,
- l. w przypadku zwijadeł automatycznych, praca zaworu automatycznego jest prawidłowa, jak i praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa,
- m. stan przewodów rurowych zasilających w wodę pożarową jest właściwy, zwrócić szczególną uwagę czy stan techniczny odcinków elastycznych nie wykazuje oznak zużycia lub zniszczenia,
- n. hydrant wyposażony w szafkę, nie może nosić oznak zużycia, zniszczenia, a drzwiczki szafki muszą się łatwo otwierać,
- o. prądownica musi być właściwego typu i gwarantować łatwe posługiwanie się nią,
- p. Praca prądownic węża prawidłowa, sprawdzić czy właściwie i pewnie zamocowane,
- q. hydrant wewnętrzny musi być w stałej gotowości do użycia. Jeżeli zachodzi konieczność przeprowadzenia naprawy, musi być oznakowany „USZKODZONY”, a osoba odpowiedzialna bezzwłocznie powiadamia o tym fakcie właściciela/ użytkownika.

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży – co 5 lat zgodnie z PN-EN 67-1 i/lub PN-EN 67-2 muszą być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji.

III. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia lokalnego

W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia niezwykle ważnym i podstawowym działaniem jest sposób postępowania i zachowanie osób bezpośrednio związanych z funkcjonowaniem parafii i samego sanktuarium.

Ich właściwa reakcja, zachowanie spokoju, umiejętne zorganizowanie się, wykonywanie przydzielonych zadań lub właściwa i przemyślana zorganizowana ewakuacja wiernych z kościoła zapobiegną niepotrzebnemu stresowi i panice.

Niewłaściwe zachowanie się osób odpowiedzialnych a zwłaszcza doprowadzenie do paniki utrudni lub nawet uniemożliwi a w najlepszym przypadku przedłuży prowadzenie akcji ratowniczo – gaśniczej do czasu przybycia jednostek straży pożarnych. Niewłaściwe i niekontrolowane zachowanie się tych osób może w efekcie skutkować rozprzestrzenieniem się pożaru lub doprowadzić do ofiar w ludziach.

Właściwie zorganizowane działania osób duchownych i cywilnych bezpośrednio związanych z działaniem sanktuarium w przypadku i warunkach nagłego zagrożenia, pozwolą sprawnie przeprowadzić ewakuacje osób znajdujących się w kościele i podjąć skuteczne działania przekładające się na zmniejszenie zagrożenia lub jego likwidację we wstępnym stadium rozwoju.

W przypadku powstania pożaru natychmiast:

- spokojnym głosem zaalarmować innych użytkowników obiektu,
- telefonicznie zaalarmować straż pożarną: telefon **998** lub **112**

alarmując straż pożarną należy podać:

- gdzie i co się pali (nazwa i adres obiektu),
- czy istnieje zagrożenie ludzi,
- swoje nazwisko i numer telefonu, z którego jest straż wzywana.

U W A G A !!!

Sluchawkę można odłożyć dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia i na wyraźną zgodę przyjmującego zgłoszenie.

o powstałym pożarze należy powiadomić również bez zwłoki:

- przełożonego – Proboszcza parafii,
- Policję: telefon **997** lub **112**

w razie potrzeby np. nieszczęśliwy wypadek czy awaria

- pogotowie ratunkowe: telefon **999** lub **112**,
- pogotowie energetyczne; telefon 991

1. Postępowanie w przypadku powstania pożaru

1. Po dokonaniu czynności alarmowego powiadomienia odpowiednich służb należy bezzwłocznie przystąpić do czynności ratowniczo – gaśniczych przy pomocy dostępnego podręcznego sprzętu gaśniczego jak hydranty, gaśnice, hydranty wewnętrzne. czynności ratowniczo gaśnicze kontynuujemy do czasu przybycia jednostek straży pożarnej pod warunkiem, że nasz działania nie spowodują zagrożenia życia i zdrowia osób uczestniczących w akcji.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją kieruje Proboszcz parafii, a w razie jego nieobecności upoważniona inna osoba.
3. Z chwilą przybycia straży pożarnej, prowadzący akcję ratowniczą przekazuje wszelkie niezbędne informacje na temat zaistniałej sytuacji i podporządkowuje się dowódcy przybyłej jednostki pozostając do Jego dyspozycji i udzielając niezbędnych informacji.
4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo gaśniczej musi pamiętać o kolejności działań i postępowania, że
  - a. w pierwszej kolejności ratujemy ludzi – poprzez wyprowadzenie ich z miejsca zagrożenia w miejsce bezpieczne, w którym nie będą utrudniać działań służb ratowniczo – gaśniczych,
  - b. odłączyć dopływ prądu i gazu od pomieszczeń objętych pożarem lub mogących stanowić miejsca zagrożone pożarem,
  - c. nie otwierać bez koniecznej potrzeby okien, drzwi i innych otworów w budynkach objętych pożarem,
  - d. usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały łatwopalne – w celu utrudnienia lub uniemożliwienia przenoszenia się płomieni na inne części budynku,
  - e. nie gasić urządzeń i instalacji mogących być bod napięciem, wodą i środkami pianotwórczymi na bazie wody.

2. Miejskowy system ogłaszania alarmu na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Jeżeli pożar zostanie zauważony przez osoby duchowne sprawujące posługę w kościele lub osobę cywilną bezpośrednio związaną z funkcjonowaniem kościoła, to osoby te winny wszcząć alarm głosem, powiadamiając wszystkie osoby przebywające w bezpośrednim sąsiedztwie o zaistniałym zagrożeniu. Spowodować uruchomienie akustycznych sygnałów ostrzegawczych w całym obiekcie.

3. Zakres obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

3.1. Zakres stosowania gaśnic

1. Gaśnice

Gaśnica – przenośne urządzenie gaszące o całkowitej masie nie przekraczającej na ogół 20kg, które po uruchomieniu samodzielnie wyrzuca środek gaśniczy na skutek działania ciśnienia gazu znajdującego się w zbiorniku gaśnicy lub zmagazynowanego w oddzielnym pojemniku. Gaśnice, niezależnie od rodzaju i wielkości charakteryzują się dość krótkim czasem działania.

2. Gaśnice proszkowe

Nazwa pochodzi od środka gaśniczego – specjalnego proszku gaśniczego zawartego w gaśnicy, zawiera 1 – 12kg proszku gaśniczego. Czynnikiem powodującym wyrzucenie proszku z gaśnicy jest sprężony pod ciśnieniem 8 – 12 atm. azot lub CO₂.

Uruchomienie gaśnicy proszkowej

- a. zdjęć gaśnicę z wieszaka podejść w pobliże źródła pożaru – ognia,
- b. wyciągnąć zawleczkę,
- c. wężyk wylotu środka gaśniczego trzymany w ręku skierować w kierunku płomienia i nacisnąć dźwignię zaworu wylotowego,
- d. podczas działania gaśnicy nie odwracać jej do góry dnem,

U W A G A !!!

Przed uruchomieniem gaśnicy sprawdzić kierunek wiatru – nie używać gaśnicy stojąc z pod wiatr tylko z wiatrem.

Po każdorazowym użyciu gaśnice przekazać do napełnienia w specjalistycznym zakładzie.

Gaśnica proszkowa

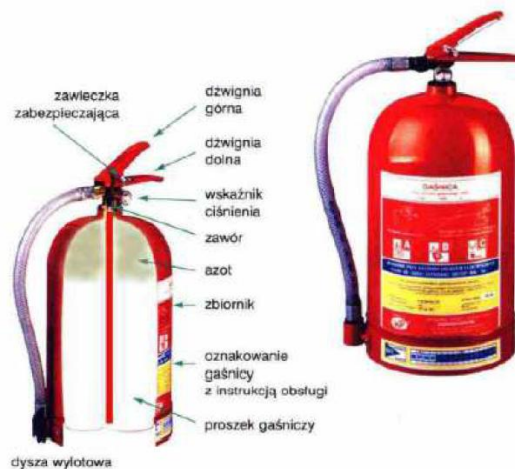
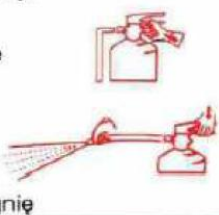
Przeznaczona jest do gaszenia
pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć
zabezpieczenie

2. Wyjąć wąż
z uchwytu,
skierować na
źródło ognia,
nacisnąć dźwignię

ryc. obsługa i budowa gaśnicy proszkowej

Zakres stosowania gaśnic proszkowych

Gaśnice proszkowe są wypełniane proszkami o różnych właściwościach gaszących i przeznaczone są do gaszenia różnych pożarów;

- pożary typu „A” – gaszenie materiałów stałych jak, drewno, papier, tkaniny, guma, tworzywa sztuczne,
- pożary typu „B” i „C” – gaszenie cieczy i gazów palnych, urządzeń elektrycznych pod napięciem.

Podsumowując, gaśnicami proszkowymi, które na tabliczce informacyjnej mają duże litery „A”, „B” i „C” możemy gasić:

- materiały stałe,
- ciecze palne,
- gazy palne,
- urządzenia elektryczne pod napięciem do 1.000V,
- palące się ubrania ludzi (**nie kierować strumienia proszku na twarz człowieka**).

3. Gaśnice śniegowe

Nazwa pochodzi od środka gaśniczego – dwutlenku węgla sprężonego pod dużym ciśnieniem, który rozprężony pochłania natychmiast ciepło otoczenia tworząc swoisty wygląd zamrożonego śniegu.

Uruchomienie gaśnicy śniegowej

- a. zdjęć gaśnicę z wieszaka podejść w pobliże źródła pożaru – ognia,
- b. wyciągnąć zawleczkę,
- c. wężyk wylotu środka gaśniczego trzymany w ręku skierować w kierunku płomienia i nacisnąć dźwignię zaworu wylotowego,
- d. podczas działania gaśnicy nie odwracać jej do góry dnem,

Gaśnica śniegowa GS-5X

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C

Zakres stosowania gaśnic śniegowych

Gaśnice śniegowe mają szerokie zastosowanie jako podręczne środki gaśnicze, nadają się do gaszenia pożarów:

- typu „B” - pożary cieczy łatwopalnych – paliw,
- typu „C” - gazów palnych

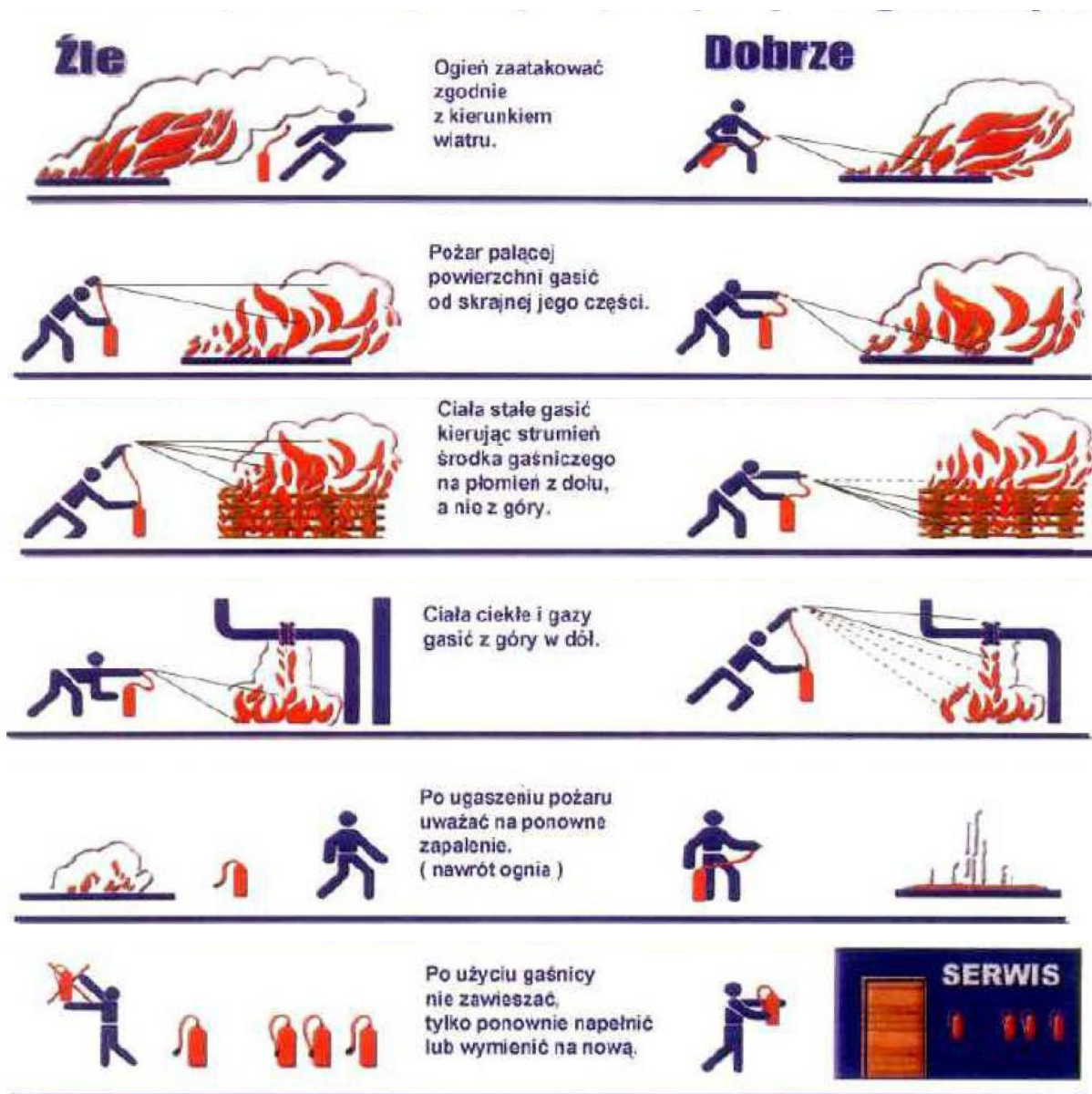
Gaśnic śniegowych możemy używać do gaszenia; farb, lakierów, rozpuszczalników i innych palnych substancji użytku domowego i środków czyszcząco – myjących.

Gaśnice śniegowe mogą być stosowane również do gaszenia pożarów instalacji elektrycznych pod napięciem, drogich urządzeń i aparatów, których gaszenie innym środkiem gaśniczym może doprowadzić do ich uszkodzenia lub zniszczenia.

Obecnie dostępne są również gaśnice śniegowe oznaczane symbolem GSE – 2X – przeznaczone do gaszenia urządzeń i sprzętu elektronicznego jak serwer, sprzęt komputerowy. Gaśnice te mają tak ukształtowaną dyszę, że CO₂ – do gaszonego sprzętu dociera w stanie gazowym a nie pod postacią „śniegu” – gaz odcina dopływ tlenu i powoduje zanikanie pożaru.

3.2. Ogólne zasady postępowania podczas gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym

4. Hydranty wewnętrzne przeciwpożarowe

Wewnętrzny hydrant przeciwpożarowy to zawór pokrętny z odpowiednią nasadą wylotową, zainstalowany na wydzielonej sieci wodociągowej, przeznaczony tylko i wyłącznie do zasilania instalacji pożarowych.

zawór hydrantowy powinien być umieszczony w typowej szafce hydrantowej koloru czerwonego, w której znajdują się w zależności od wyposażenia i przeznaczenia:

- a. jeden lub dwa odcinki węża pożarniczego o średnicy zgodnej z przepisami i rodzajem pełnionej funkcji,*
- b. zaworu hydrantowego wg. przeznaczenia,*
- c. prądownicą mającą spełniać określone przeznaczenie*

Uruchomienie i użycie hydrantu

W celu użycia hydrantu przeciwpożarowego należy:

- a. otworzyć drzwiczki do których klucz znajduje się za przeszkolonym otworem – szkło należy stłuc,
- b. rozwinąć wąż lub węże,
- c. otworzyć zawór hydrantowy – odkręcać w lewą stronę do oporu (woda napętnia wąż),
- d. rozpocząć gaszenie pożaru kierując prądownicę w kierunku płomieni i nacisnąć dźwignię – zawór wypływu wody z prądownicy,

Gaszenie pożaru należy rozpocząć od zalewania palącej się powierzchni wodą kierując strumień wody lub rozpylonej poczynając od strony zewnętrznej skrajnej ku środkowi. Podczas gaszenia pożarów pionowych wodę kierować poczynając od góry do dołu. Po zakończeniu akcji gaszenia zamknąć zawór prądownicy, aby woda nie czyniła niepotrzebnych szkód, następnie po oględzinach zamknąć dopływ wody do węża zamykając zawór hydrantu.

U W A G A !!!

nie wolno używać wody do gaszenia urządzeń mogących znajdować się pod napięciem, ani palących i rozgrzanych materiałów takich jak olej.

5. Koc gaśniczy

Koc gaśniczy wykonany w postaci płachty z włókna szklanego o powierzchni około 2m², przechowywanego w pokrowcu koloru czerwonego mocowanego na wieszaku na ścianie.

Koc gaśniczy służy do tłumienia pożaru w zarodku poprzez odcięcie dopływu powietrza (tlenu) od palącego się przedmiotu, płynów łatwopalnych mogących znajdować się w niewielkich naczyniach.

Użycie koca gaśniczego

Koc gaśniczy chwytemy oburącz łapiąc za uchwyty zwisające u dołu pokrowca – futerału. Energicznym ruchem szarpiemy w dół, powodując pęknięcie cięgna plomby i wypadnięcie koca z pokrowca.

Po rozwinięciu koca podchodzimy do ognia i narzucamy koc na palący się przedmiot. Przyduszając obrzeżą koca i zmniejszając powierzchnię wewnątrz powodujemy, że gwałtownie pod kocem brakuje tlenu podtrzymującego palenie, zatem płomień zaczyna gasnąć i pożar przedmiotu ulega ugaszeniu.

U W A G A !!!

Koc gaśniczy narzucać w taki sposób aby jednocześnie chronił gaszącego, przed działaniem ognia.

IV. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Bezpieczeństwo pożarowe w czasie napraw i remontów

Podczas prowadzenia robót remontowych, konserwacyjnych czy budowlanych zachodzi konieczność wykonania takich prac, które wymagają narzędzi do cięcia, czy spawania lub innych prac stwarzających niebezpieczeństwo powstawania pożarów. Prace takie muszą być prowadzone zachowując szczególną ostrożność przez osobę wykonującą te prace, jak i osoby dozorujące, w taki sposób aby uniemożliwić powstanie pożaru czy wybuchu.

Pod pojęciem prac określanym mianem pożarowo – niebezpiecznych rozumiemy prace naprawcze, remontowe z zastosowaniem procesów

- a. spawalniczych – spawanie, lutowanie cięcie, zgrzewanie, podgrzewanie,
- b. z zastosowaniem narzędzi i sprzętu iskrzącego jak - piły elektryczne, szlifierki kątowe, spawarki elektryczne itp.
- c. pracami pożarowo – niebezpiecznymi będą również prace wykonywane w przestrzeniach zagrożonych wybuchem – prace przy kotle gazowym bez zapewnienia odpowiednich warunków jak odcięcie dopływu paliwa, zmniejszone warunki wentylacji i wykonywanie robót spawalniczych czy używanie szlifierek kątowych.

Podczas wykonywania wszelkiego rodzaju prac na strychach i piwnicach należy zachować szczególną ostrożność. Należy przewidywać najbardziej trudne do realizacji scenariusze stwarzające zagrożenie. Takie warunki obowiązują z dwóch przyczyn, że mamy do czynienia z obiektem sakralnym o dużej wartości moralno – duchowej oraz faktu, że obiekt w dużej mierze objęty jest ochroną konserwatorską.

Przy wykonywaniu prac należy bezwzględnie przestrzegać zasad

1. Materiały palne występujące w miejscu lub obrębie występowania prac w tym elementy konstrukcji budynku, instalacji technicznych muszą być zabezpieczone przed zapaleniem.
2. W miejscu wykonywanych prac musi być bezwzględnie zgromadzony sprzęt przeciwpożarowy, który umożliwi likwidację wszelkich źródeł pożaru.

3. Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane tylko na polecenie pisemne i przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe.
4. Za prowadzenie robót i prac pożarowo niebezpiecznych i ich przygotowanie odpowiedzialność ponosi osoba na którą zostało wystawione polecenie wykonania prac niebezpiecznych pożarowo.
5. Proboszcz Parafii lub osoba przez niego upoważniona jest zobowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wykonawców z występującymi w rejonie wykonywania prac zagrożeniami oraz z rodzajem zabezpieczeń i procedur jakie należy przedsięwziąć aby nie dopuścić do powstania pożaru albo wybuchu.
6. Sprzęt używany podczas prowadzenia robót musi być sprawny technicznie oraz posiadający zabezpieczenia przed możliwością wywołania pożaru.
7. W przypadku stwierdzenia, że podczas prowadzonych robót może dojść do powstania pożaru, prace należy natychmiast przerwać a sam fakt zgłosić proboszczowi parafii lub osobie przez niego upoważnionej i odpowiedzialnej za prowadzenie robót.
8. *Przed rozpoczęciem robót w czasie ich prowadzenia oraz po ich zakończeniu musi być przeprowadzona kontrola stanu bezpieczeństwa pożarowego.*

2. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo

Niewłaściwie przygotowane, prowadzone i niewłaściwie zabezpieczone prace z udziałem sprzętu takiego jak szlifierki kątowe, spawarki lub z używaniem otwartego ognia, w obiektach budowlanych stają się przyczyną groźnych pożarów. Bywa, że powstają pożary w miejscach oddalonych o kilka metrów lub w sąsiednich pomieszczeniach od rzeczywiście wykonywanych robót, wybuchają po kilku godzinach od zakończenia prac np. w porze nocnej stając się źródłem poważnych strat materialnych lub zniszczeń trudnych do odtworzenia.

W tym celu przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych, wynikających z technologii robót, poza wyznaczonymi i odpowiednio zabezpieczonymi miejscami, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu zobowiązany jest do podjęcia czynności związanych z:

- a. dokonaniem oceny zagrożenia pożarowego w rejonie prowadzonych prac,
- b. ustaleniem rodzaju zabezpieczeń przed powstaniem i rozprzestrzenieniem się pożaru,

- c. ustalenia osoby bezpośrednio odpowiedzialnej za zabezpieczenie i kontrolę miejsca pracy przed jej rozpoczęciem, w trakcie pracy i po jej zakończeniu.

Zasady zabezpieczenia, warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo ,muszą być określone w odpowiednio opracowanej **Instrukcji**.

Przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych należy wykonać dokumentację zawierającą:

- *zezwolenie na wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,*
- *protokół zabezpieczenia i przygotowania prac,*
- *książkę kontroli wykonywanych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.*

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym wykonywane tylko przez osoby legitymujące się odpowiednimi kwalifikacjami i uprawnieniami muszą być realizowane z zachowaniem zasad:

- a. materiały palne, elementy konstrukcyjne budynku, instalacje znajdujące się w rejonie prowadzonych prac, usunięte lub zabezpieczone przed zapaleniem,
- b. otwory w konstrukcjach, uszczelnione w celu wyeliminowania i niedopuszczenia do przedostania się do sąsiednich pomieszczeń „rozprysków” z procesów spawania lub cięcia elementów szlifierkami kątowymi,
- c. sprawdzić i skontrolować sąsiednie pomieszczenia czy nie znajdują się w nich materiały palne mogące ulec zapaleniu np. w skutek przewodnictwa cieplnego.
- d. miejsca prowadzenia prac wyposażone w sprzęt gaśniczy (jak gaśnice, koce, hydronetki), skutecznie likwidujące wszelkie źródła pożaru.
- e. sprzęt używany do prowadzenia robót sprawny technicznie, zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Po zakończeniu prac, miejsce pracy i pomieszczenia sąsiednie muszą być poddane szczegółowej kontroli pod względem bezpieczeństwa pożarowego. Każdorazowo prowadzona kontrola przed wykonaniem pracy w czasie pracy i po jej zakończeniu musi być udokumentowana w książce kontroli.

Dodatkowe obostrzenia dotyczą wykonywania robót w miejscach zagrożonych wybuchem, tych w których wcześniej prowadzono prace z użyciem łatwopalnych cieczy lub gazów palnych. W takich przypadkach prace mogą być prowadzone pod warunkiem stwierdzenia, że stężenie par lub gazów w mieszaninie powietrzem nie przekracza 10% dolnej granicy wybuchowości tych substancji.

3. Instrukcja zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

Zasady organizacyjne podczas ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych na czas prowadzenia robót niebezpiecznych pod względem pożarowym.

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym na terenie obiektów budowlanych mogą być wykonywane pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących przed rozpoczęciem robót, w trakcie ich realizacji oraz po ich zakończeniu.
2. Wymagania postawione poniżej ustalone są każdorazowo komisyjnie przed rozpoczęciem robót w oparciu o zapisy niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania komisji określającej wymagania w zakresie przygotowania, prowadzenia i zakończenia robót niebezpiecznych pod względem pożarowym i jest skład:
  - a. Proboszcz parafii lub osoba posiadająca Jego pełnomocnictwo – przewodniczący komisji,
  - b. Kierownik robót, właściciel firmy wykonującej prace – członek komisji,
  - c. przedstawiciel użytkownika wskazany przez proboszcza lub osobę upoważnioną – członek komisji
  - d. skład komisji może być rozszerzony w zależności od rodzaju robót i ich specyfiki lub zagrożenia pożarowego.
  - e. prace komisji organizuje i prowadzi przewodniczący,

- f. komisja z prowadzonych prac i postępowania sporządza „*Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych*” wg wzoru zgodnie z załącznikiem nr 4 niniejszej instrukcji,
- g. po wykonaniu zabezpieczeń określonych w protokole, Przewodniczący Komisji wydaje firmie pisemne zezwolenia na wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych wg określonego w załączniku nr 5 instrukcji.

Do podstawowych czynności zabezpieczających należy zaliczyć:

- usunięcie na zewnątrz pomieszczenia, wszystkich materiałów palnych, surowców, towarów lub ich odsunięcie na bezpieczną odległość poza promień zasięgu iskier z osłonięciem kocami gaśniczymi lub innymi nie palnymi powłokami,
- sprawdzenie ewentualnych granic wybuchowości,
- zabezpieczenie znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie przewodów i instalacji,
- zabezpieczenie otworów do sąsiednich pomieszczeń matami i kocami niepalnymi.

Do obowiązków Przewodniczącego Komisji należy:

- a. zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”,
- b. po zakończeniu prac i ich odbiorze komisyjnym całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

4. Wytyczne zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

1. Niedopuszczalnym jest jednoczesne prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych typu spawanie elektryczne, cięcie mechaniczne, szlifowanie, iskrzenie a w pomieszczeniach lub przestrzeniach sąsiadujących z tymi pomieszczeniami. Jak również niedopuszczalne jest prowadzenie prac z zastosowaniem materiałów łatwopalnych w tym polegających na:

- klejeniu, malowaniu, myciu z zastosowaniem rozpuszczalników łatwo zapalnych,
- szlifowaniu – powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
- zakładaniu, montażu izolacji palnych jak i prowadzenia robót z zastosowaniem materiałów palnych,

2. przygotowanie obiektu budowlanego do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych polegających na:

- czyszczeniu pomieszczeń, miejsc w których będą wykonywane prace z materiałów palnych i zanieczyszczeń,
- odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca wykonywania prac wszelkich elementów i materiałów palnych oraz niepalnych w palnych opakowaniach,
- zabezpieczeniu materiałów przed działaniem odprysków spawalniczych czy szlifierskich, których odsunięcie nie jest możliwe osłaniając je materiałami niepalnymi np. płytami, g-k, blachą,
- sprawdzeniu i zabezpieczeniu w sąsiednich pomieszczeniach materiałów i przedmiotów mogących ulec zapaleniu w wyniku przewodnictwa cieplnego,
- uszczelnieniu, matami i kocami niepalnymi otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych w pobliżu prowadzenia robót pożarowo niebezpiecznych.
- zabezpieczenia przewodów elektrycznych, gazowych, instalacji z palną izolacją o ile znajduje się w zasięgu prowadzonych robót,
- sprawdzeniu czy w miejscu planowanych robót nie prowadzono prac malarskich z użyciem materiałów łatwopalnych

przygotowaniu miejsca prac między innymi poprzez:

- a. napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki, drutu spawalniczego, elektrod itp.,
  - b. materiałów izolacyjnych zabezpieczających przeprowadzenie robót,
  - c. przyrządów i sprzętu pomiarowego do pomiaru stężenia par i gazów w rejonie prowadzenia robót,
  - d. podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - e. stałej drożności wyjść i przejść ewakuacyjnych do miejsca prowadzenia robót
3. Miejsce prowadzenia robót pożarowo niebezpiecznych musi być bezwzględnie wyposażone w sprzęt gaśniczy w ilościach i rodzaju zapewniającym skuteczną likwidację wszystkich źródeł pożaru.

4. Po zakończeniu robót pożarowo niebezpiecznych przeprowadzić szczegółową kontrolę czy, nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzonych robót oraz czy nie występują objawy pożaru.
5. Sprawdzić czy sprzęt używany do prowadzenia prac został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych.
6. Kontrolę należy ponowić po 4 godzinach, a w razie konieczności powtórzyć po 8 godzinach licząc od czasu zakończenia robót.
7. *Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie na czas prowadzenia robót będąc cały czas pod stałym nadzorem.*

5. Obowiązki osób nadzorujących prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

Osoba upoważniona prymy administratora parafii do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac pożarowo niebezpiecznych w szczególności powinna znać:

1. Obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować i egzekwować ich realizację przez pracowników wykonujących prace.
2. Dopilnować aby przed przystąpieniem do wykonywania prac zrealizowane zostały wszystkie uwarunkowania w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przestrzeganie.
3. Sprawdzić realizację zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz wydać polecenia natychmiastowego ich usunięcia w przypadku stwierdzonych niedociągnięć.
4. Wstrzymać natychmiast prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia nieprawidłowości.
5. Kontrolować stanowisko wykonania robót, pomieszczenia czy obiekt po zakończeniu robót pożarowo niebezpiecznych.

6. Obowiązki osób wykonujących prace pożarowo niebezpieczne

Do obowiązków osób wykonujących prace pożarowo niebezpieczne należy:

- a. sprawdzenie czy sprzęt i narzędzia przeznaczone do wykonania robót są sprawne technicznie i właściwie zabezpieczone pod względem bezpieczeństwa pożarowego,

- b. ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na wykonanie robót,
- c. znajomość przepisów p.poż w zakresie obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- d. sprawdzić przed przystąpieniem do pracy czy zostały prawidłowo wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac pożarowo niebezpiecznych,
- e. ścisłe przestrzeganie wytycznych i zabezpieczeń ustalonych dla rodzaju i zakresu prowadzonych prac pożarowo niebezpiecznych,
- f. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy czy stanowisko pracy jest wyposażone w odpowiednią i ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
- g. rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych dopiero po otrzymaniu pisemnego zezwolenia na ich wykonanie, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego wykonaniem robót,
- h. udzielenie instruktażu pomocnikom o wymaganiach p.poż. obowiązujących dla realizowanego rodzaju robót,
- i. przerwanie robót w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków mogących skutkować powstaniem i rozprzestrzenieniem się pożaru i zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
- j. meldowanie bezpośredniemu przełożonemu, zakończenia prac, informowanie o ewentualnych faktach powstania załączku pożaru ugaszonego podczas wykonywania prac.
- k. po zakończeniu pracy dokładne sprawdzenie miejsca pracy i jego otoczenia czy podczas prac pożarowo niebezpiecznych nie zainicjowano ogniska pożaru,
- l. wykonywanie poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem p.poż. prac i czynności pożarowo niebezpiecznych.

V. Organizacja i warunki ewakuacji

1. Ogólne zasady prowadzenia ewakuacji osób. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie

Ogłoszenie alarmu o zagrożeniu pożarem lub innym zdarzeniem w obiekcie sakralnym może nastąpić w sposób:

- a. powiadomieniu głosem osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie i pomieszczeniach przyległych,
- b. sygnałem akustycznym uruchamianym po uruchomieniu sygnału z wyłącznika przeciwpożarowego,
- c. powiadomieniu telefonicznym.

Administrator - Proboszcz parafii lub osoba przez niego upoważniona SA pierwszymi osobami, na których spoczywa obowiązek kierowania akcją ratowniczo – gaśniczą do czasu przybycia jednostek straży pożarnych.

Do obowiązków kierującego akcją należy:

1. przeprowadzenie możliwości rozprzestrzenienia się pożaru zorientowania się i podjęciu decyzji gaszenia podręcznymi środkami gaśniczymi,
2. sprawdzeniu czy powstały pożar nie zagraża życiu osób przebywających w świątyni,
3. po upewnieniu się, że zachodzą wymienione powyżej okoliczności powiadamia telefonicznie straż pożarną – tel. **998** lub **112**,
4. mobilizuje wszystkie osoby duchowne i świeckie związane z funkcjonowaniem parafii do podjęcia i prowadzenia skutecznej akcji ratowniczej, do czasu gdy nie nastąpi zagrożenie ich życia i zdrowia,
5. kieruje wszystkimi osobami biorącymi udział w akcji ratowniczo – gaśniczej zapewniając im możliwość odwrotu i ewakuacji,
6. prowadzi akcję gaszenia pożaru z kierunku jego rozprzestrzeniania się aby nie dopuścić do przerzucenia się ognia na inne pomieszczenia,
7. akcję prowadzi do czasu przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych, przekazując dowodzenie akcją dowódcy jednostki straży pożarnej informując o aktualnej sytuacji i podjętych dotychczas decyzjach,

8. dostarcza potrzebnych środków technicznych i fachowej obsługi na żądanie dowodzącego akcją,
9. pozostaje w ścisłym kontakcie z dowodzącym akcją gaśniczą,
10. wskazuje dowodzącemu miejsca lub pomieszczenia najbardziej zagrożone lub te w których może zachodzić przypuszczenie, że mogą się w nich znajdować ludzie, aby ratować je w pierwszej kolejności,
11. po zakończeniu akcji ratowniczo – gaśniczej uczestniczy w pracach komisji ustalającej przyczynę pożaru oraz ustalenie wielkości strat,
12. po zakończeniu prac komisji organizuje zabezpieczenie pogorzeliska.

Po ogłoszeniu alarmu o wystąpieniu niebezpieczeństwa w obiekcie sakralnym należy kierować się szczególną rozwagą. Konieczne jest ustalenie faktycznego stopnia zagrożenia życia i zdrowia ludzi, żeby zbyt pochopne ogłoszenie alarmu nie stało się źródłem powstania paniki mogącej mieć tragiczne skutki i ofiary w ludziach większe niż mogłyby być skutki działania pożaru.

Decyzję o podjęciu i przeprowadzeniu ewakuacji podejmują:

1. Proboszcz parafii lub osoba bezpośrednio przez niego upoważniona
2. Dowódca akcji ratowniczo – gaśniczej z ramienia straży pożarnej.

Rejon przewidziany do ewakuacji

W przypadku pożaru lub wystąpienie innego miejscowego zagrożenia, ewakuowanych ludzi kierować na :

- a. plac przed kościołem poza obrębem ogrodzenia aby nie utrudniać działania jednostek ratowniczo – gaśniczych biorących udział w akcji.
- b. plac – teren otwarty za kościołem w miejscu oznakowanym napisem „Miejsce zbiórki ewakuacji”

2. Organizacja ewakuacji

Ewakuację osób przeprowadza się wszystkimi dostępnymi wyjściami ewakuacyjnymi, które w zależności od miejsca powstania pożaru nie stwarzają zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Decyzje podczas ewakuacji muszą być stanowcze chociaż stonowane aby nie budzić dodatkowego stresu i zmierzające do przeciwdziałania powstaniu paniki. Gdy widzimy jej objawy należy podjąć działania do jej opanowania i zaprowadzenia ładu i porządku. Prowadzący ewakuację opuszcza budynek - obiekt sakralny ostatni po upewnieniu się, że nie znajdują się w nim osoby.

Kierujący ewakuacją wyznacza osoby z podległego sobie personelu do dokonania sprawdzenia, czy z miejsc zagrożonych zostały ewakuowane wszystkie osoby.

Ewakuacja osób z obiektu sakralnego następuje tylko w przypadku, gdy pożaru nie udało się ugasić w zarodku a jego rozwój jest zagrożenie dla osób przebywających w kościele. W tym przypadku zakres zadań będzie zależny od zaistniałej sytuacji pożarowej i występującego zagrożenia ludzi.

Rozdział konkretnych zadań ustala kierujący akcją lub osoba uprawniona do wydania decyzji o rozpoczęciu ewakuacji.

Rozpoczęcie decyzji o ewakuacji musi być przekazane – ogłoszone w sposób spokojny, nakazujący i sugestywny aby nie doprowadzić do paniki.

Do czasu przybycia jednostki straży pożarnej – akcją gaśniczą kieruje proboszcz parafii lub osoba przez niego upoważniona, a po przybyciu jednostek straży pożarnej podporządkowuje się dowódcy akcji informując o zaistniałej sytuacji, podjętych działaniach i wydanych decyzjach.

Jeżeli sytuacja wymaga konieczności przeprowadzenia ewakuacji ludzi z kościoła należy postępować według podanych reguł - zasad:

1. W pierwszej kolejności akcji ratowniczej i ewakuacji podlegają ludzie następnie mienie,
2. O ile istnieje możliwość to równoległe z ewakuacją należy prowadzić akcję gaśniczą,
3. Ewakuacja mienia największej wartości prowadzona jest tylko z pomieszczeń bezpośrednio zagrożonych pożarem,

4. W pierwszej kolejności ewakuuje się ludzi najbardziej zagrożonych, następnie kolejność wyprowadzania osób jest uzależniona od miejsca wybuchu pożaru i rozmieszczenia pomieszczeń w stosunku do dróg ewakuacyjnych,
5. Kierunki ewakuacji określają znaki ewakuacyjne,
6. Pamiętać należy o usuwaniu materiałów palnych z drogi rozwijającego się pożaru, lub polewania zagrożonych powierzchni wodą.

Organizacja ewakuacji mienia

Ewakuację mienia przeprowadza się po przeprowadzeniu i upewnieniu się, że w obiekcie nie ma ludzi i im nie zagraża niebezpieczeństwo. Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje proboszcz parafii lub osób przez niego upoważniona. Decyzję o ewakuacji mienia można podjąć w sytuacji gdy posiadane siły i sytuacja pożarowa pozwala na jej przeprowadzenie.

3. Praktyczne zasady sprawdzenia ewakuacji

Proboszcz parafii lub osoba posiadająca Jego pełnomocnictwo powinien co najmniej raz w roku przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

O terminie takich działań, należy nie później niż na 7 dni przed ich przeprowadzeniem, powiadomić Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łęczycy.

Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi polega na przeprowadzeniu czynności:

- a. Proboszcz lub osoba posiadająca Jego pełnomocnictwo określa termin próbnej ewakuacji z obiektu,
- b. Proboszcz lub osoba posiadająca Jego pełnomocnictwo organizuje naradę ze wszystkimi osobami duchownymi i cywilnym pozostającymi w normalnym funkcjonowaniu parafii. W czasie narady dokonuje przydziału poszczególnym osobom konkretne zadania niezbędne do przeprowadzenia sprawnej organizacji ewakuacji. Zadania te przypisywane są jako stałe dla poszczególnych osób, tylko po to aby stały się elementem stałego zadania.
- c. O terminie i fakcie prowadzenia takich działań informowani są wyłącznie osoby wyznaczone do organizacji ewakuacji.

- d. Do pomocy w ewakuacji zobowiązane są wszystkie osoby funkcyjne duchowne i cywilne.
- e. Dopuszczalne jest podczas próbnej ewakuacji wskazanie wyłącznie jednej strefy pożarowej,
- f. Podczas ewakuacji wykorzystać należy wszystkie urządzenia przeciwpożarowe będące na wyposażeniu kościoła (gaśnice, hydranty) – próby gaszenia mogą być pozorowane bez użycia gaśnic.
- g. Ewakuację prowadzić w sposób spokojny, zdecydowany i zorganizowany,
- h. Ewakuowane osoby wyprowadzać w miejsce bezpieczne, najlepiej oświetlone, place, parkingi poza drogami dojazdowymi i pożarowymi,
- i. Z przeprowadzonej próbnej ewakuacji przeprowadzić sprawozdanie i przechowywać je w aktach spraw p.poż. Załącznikiem do sprawozdania mogą być przydzielone poszczególnym osobom zadania z zakresu ewakuacji.

Wzór konspektu ćwiczeń z ewakuacji obiektu – załącznik nr 6 - instrukcji

VI. Pomoc przedmedyczna

1. Zatrzymanie krążenia i oddychania

Organizm ludzki do przeżycia musi mieć dostarczany oprócz substancji odżywczych również tlen, składniki te decydują o podstawowych funkcjach życiowych podczas normalnego funkcjonowania. Zatrzymanie funkcji oddychania powoduje również zatrzymanie do organizmu dostaw niezbędnej ilości tlenu do normalnych procesów życiowych.

Nagłe zatrzymanie krążenia może mieć podłoże oparte o trzy zasadnicze przyczyny

Układ oddechowy	Układ krążenia	Ośrodkowy Układ Nerwowy [OUN]
Niedrożność dróg oddechowych	Zaburzenia wytwarzania impulsów i przewodnictwa	Urazy – czaskowo – mózgowe
Schorzenia nerwowo mięśniowe	Choroba wieńcowa z powikłaniami – zawał serca	Zatrucia lekami
Odma i krwiak opłucnej	Zator tętnicy płucnej	Udar mózgu
Aspiracja	Kardiomiopatie	Infekcje i choroby metaboliczne
Obrzęk płuc	Tamponada osierdzia	Guzy mózgowia
	Wstrząs	
	Niewydolność krążenia	

Jeżeli najpierw nastąpiło zatrzymanie krążenia to w ciągu kilku minut ustaje również proces oddychania.

Gdy natomiast najpierw nastąpiło zatrzymanie oddechu (utrata przytomności), to ustanie krążenia następuje po upływie 4 – 6 minut.

Wrażliwość różnych komórek w organizmie jest różna i powiązana z szybkością metabolizmu, najwrażliwsze na niedotlenienie są komórki **Ośrodkowego Układu Nerwowego**.

Śmierć kliniczna jest stanem występującym od chwili zatrzymania krążenia, w którym nie doszło jeszcze do zmian w Ośrodkowym Układzie Nerwowym – czas ten wynosi w

zależności od osoby 4 – 6 minut. Podjęcie czynności reanimacji w tym okresie powoduje przywrócenie funkcji układów krążenia, oddychania i ośrodkowego układu nerwowego – przywrócenie świadomości.

Czynności resuscytacyjne po tym okresie na skutek nieodwracalnego uszkodzenia OUN, prowadzą do przywrócenia funkcji oddychania i krążenia. Nie zawsze uszkodzenie OUN wiąże się z poważnymi konsekwencjami dla każdego organizmu i funkcjonowania dalej. Jeżeli czynności resuscytacji nie będą podjęte na czas, nieodwracalnie nastąpi ustanie czynności biologicznych wszystkich komórek organizmu – następuje **śmierć biologiczna**.

Jak rozpoznać zatrzymanie krążenia?

- po 5 – 8 sekundach następuje utrata przytomności,
- po około 45 sekundach – brak oddechu,
- niewyczuwalne tętno na dużych tętnicach,
- źrenice szerokie brak reakcji na światło,
- szare lub sine zabarwienie skóry,
- obniżone napięcie mięśniowe

2. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych

Na podstawie wytycznych ERC 2005r. (European Resuscitation Council).

Dorosły = osoba powyżej 8 lat.

A – Airway - drogi oddechowe

Sprawdzić czy poszkodowany jest przytomny. W tym celu chwycić za barki i potrząsnąć, zadając proste pytanie: - „co się stało” – jeżeli poszkodowany nie reaguje oznacza to, że jest nie przytomny.

Wezwanie pomocy. Zrobić należy to samemu lub polecić zgłoszenie innej osobie znajdującej się z pobliżu.

Ułożyć poszkodowanego na plecach. Jeżeli poszkodowany mógł doznać urazu głowy lub kręgosłupa, dokonujemy najpierw unieruchomienia kręgosłupa lub kręgosłupa szyjnych.

Udrożnienie dróg oddechowych. U osoby nieprzytomnej samoistnie dochodzi do zablokowania dróg oddechowych przez opadający język i nagłośnię. Aby udrożnić drogi oddechowe należy wykonać jedną z czynności:

- a. stanąć z boku poszkodowanego odgiąć głowę ku tyłowi kładąc rękę na czole poszkodowanego unosząc żuchwę poszkodowanego dwoma palcami drugiej ręki, lub
- b. stanąć za głową poszkodowanego, wysunąć Jego żuchwę ku przodowi unosząc uciskać z obu stron w okolicy jej kąta. Tę czynność wykonujemy gdy podejrzewamy u poszkodowanego uraz głowy lub kręgosłupa.
- c. Sprawdzamy zawartość jamy ustnej, wszystkie zbędne elementy usuwamy, przeszkodą może być proteza czy guma do żucia lub pokarm, stosujemy manewr wymiatania - palcem wskazującym sięgamy do tylnej ściany gardła i usuwamy ciała obce.

B - Breathing - Oddychanie

Sprawdź czy poszkodowany oddycha

- pochyl się nad poszkodowanym – staraj się usłyszeć szmer wdychanego / wydychanego powietrza,
- obserwuj ruchy klatki piersiowej,
- oddech bada się przez 10 sekund.

Poszkodowany nie oddycha – nie wykonuj wstępnych wdechów!!! Powietrze w płucach zawiera wystarczającą ilość tlenu dla przeżycia poszkodowanego.

Metody prowadzenia oddechu zastępczego

Metoda usta – usta - ratownik swoimi ustami obejmuje usta poszkodowanego, palcami zatykając nozdrza, wykonuje wdech po czym zwalnia ucisk nosa,

Metoda usta - nos - ratownik wdmuchuje powietrze do płuc poszkodowanego rękami zamykając usta poszkodowanego,

Metoda usta - przetoka - poszkodowany ma przetokę tchawiczną (tracheostomię), ratownik wdmuchuje powietrze przez ten otwór zatykając ręką jednocześnie usta i nos poszkodowanego.

Po wykonaniu każdego wdechu trwającym 1,5 – 2 sekund musi nastąpić bierny wydech, ratownik cały czas musi kontrolować ruchy oddechowe klatki piersiowej poszkodowanego. Aby nie wdmuchiwać powietrza zamiast do płuc do żołądka stosujemy tzw. rękoczyn Sellicka, czynność polega na uciśnięciu chrząstki pierścieniowatej – czynność tę musi jednak wykonywać drugi ratownik.

U W A G A

Jeżeli po wykonaniu dwóch wdechów klatka piersiowa poszkodowanego nie opada musimy ponownie sprawdzić stan dróg oddechowych.

Defibrylacja za pomocą automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED)

Coraz częściej w miejscach, gdzie przebywa jednocześnie duża liczba osób, zaczynają się pojawiać automatyczne defibrylatory zewnętrzne. Jako że urządzenia te są w pełni zautomatyzowane, mogą być więc wykorzystywane w ratowaniu życia przez osoby niewykwalifikowane medycznie. Defibrylację z użyciem AED powinno się rozpocząć najszybciej jak to możliwe, gdyż wykazano, że użycie tego urządzenia znacząco zwiększa szanse na przeżycie poszkodowanego. Po uruchomieniu AED urządzenie prowadzi nas przez cały proces defibrylacji za pomocą komend głosowych.

Schemat użycia automatycznego defibrylatora zewnętrznego wygląda następująco:

- a. włączamy urządzenie,
- b. naklejamy elektrody w wyznaczonych miejscach (jedną poniżej prawego obojczyka wzdłuż mostka zaś drugą poniżej i na lewo od lewej brodawki piersiowej w linii pachowej środkowej),
- c. postępujemy zgodnie z komendami defibrylatora (po analizie rytmu serca i ładowaniu elektrod oraz wciśnięciu przycisku wyładowania, gdy urządzenie wskaże jego zasadność, należy bezwzględnie odsunąć się od poszkodowanego),
- d. po jednym cyklu defibrylacji należy natychmiast podjąć resuscytację krążeniowo-oddechową i prowadzić ją przez dwie minuty. Następnie należy ocenić oznaki krążenia.

UWAGA!!!

Automatyczny defibrylator zewnętrzny po jego uruchomieniu wydaje polecenia i instrukcje jak należy prawidłowo postępować aby udzielić skutecznego zewnętrznego masażu serca osobie poszkodowanej.

Po przyjeździe wykwalifikowanego zespołu ratowniczego moc decyzyjna w ratowaniu życia chorego przechodzi na kierownika zespołu ratowniczego, którym może być lekarz, ratownik medyczny bądź pielęgniarka. Za pomocą odpowiedniego sprzętu i leków następuje wdrożenie metod postępowania algorytmu ALS (*Advanced Life Support*), czyli zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych.

C - Circulation - Krążenie

Sprawdzenie tętna na dużych tętnicach

- **na tętnicy szyjnej** - dwoma palcami od tyłu do chrząstki tarczycowa tej krtani i do przodu od przyśrodkowego brzegu mięśnia mostkowo – obojczykowo – sutkowego,
- **na tętnicy udowej** - w 1/3 przyśrodkowej części więzadła pachwinowego

Tętno bada się przez 10 sekund.

Jeżeli ratownik nie potrafi zbadać tętna powinien – sprawdzić oznaki krążenia poprzez:

- a. ruchy oddechowe,
- b. połykanie,
- c. ruchy kończyn,
- d. zabarwienie skóry.

Uderzenie przedsercowe – gdy do zatrzymania krążenia doszło w obecności ratownika, może On uderzyć pięścią z wysokości 30 – 40cm w środkową część mostka osoby ratowanej.

Zewnętrzny masaż serca

1. poszkodowany ułożony na placach na równym i twardym podłożu, głowa odchylona do tyłu,
2. ratownik klęka z boku poszkodowanego, kładąc część dłoniową nadgarstka na mostku – 2 palce powyżej łuku żebrowego, splatając palce obu dłoni jednej nad drugą,
3. uciska mostek na głębokości 4 – 5,5cm, w tempie do 100 uciśnień na minutę, wykonując rytmiczne uciśnięcia w cyklach:
  - 30 : 2 – 30 uciśnięć – 2 wdechy,

- uciśnięcia wykonuje się wykorzystując ciężar własnego ciała przy wyprostowanych łokciach,
- pierwsze sprawdzenie tętna i oddechu po minucie następnie co 5 minut lub z chwilą zauważenia powrotu samoczynnego oddychania i krążenia,
- w przypadku dalszego braku świadomości czynności wykonujemy do czasu przybycia służb medycznych,

Z chwilą powrotu samodzielnego oddychania i powrotu świadomości ratowanego układamy na boku cały czas kontrolując Jego świadomość.

3. Krwotoki

Krwotok – następuje w wyniku przerwania ściany naczynia krwionośnego, któremu towarzyszy utrata krwi z organizmu powyżej 1,5 litra. Ubytek ten stanowi bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia.

Krwotoki dzielone są na dwa podstawowe rodzaje ze względu na miejsce ich występowania:

- wewnętrzne - nie widziane przez ratownika, gdyż utrata krwi następuje do tkanek i jam ciała,
- zewnętrzne – gdy krew wydostaje się na zewnątrz, w tym przypadku ratownik najpierw podejmuje działania zabezpieczenia i zatamowania krwawienia a następnie resuscytacji gdy ta jest wymagana

Objawy krwotoku, to najczęściej widoczne oznaki:

- osłabienie,
- bladość skóry,
- przyspieszenie tętna,
- spadek ciśnienia tętniczego.

Udzielenie pierwszej pomocy przy krwotoku zewnętrznym, polega na ułożeniu poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej.

Jeśli krwawienie pochodzi z kończyny uniesienie kończyny powyżej poziomu serca i nałożenie opatrunku uciskowego na miejsce krwawienia.

4. Złamania

Złamanie – to jest zdarzenie polegające na przerwaniu ciągłości tkanki kostnej.

Złamania dzielimy na:

- a. zamknięte - skóra wokół złamanej kości nie została uszkodzona i nienaruszona,
- b. otwarte – gdy doszło do uszkodzenia – rozerwania skóry a kość zostaje narażona na zanieczyszczenie z zewnątrz.

Objawami złamania mogą być:

- ból, obrzęk i zasinienie nasilające się przy uciśnięciu lub próbie poruszenia kończyną,
- trudności w poruszaniu kończyną lub niemożność poruszenia nią, trudności w oddychaniu w przypadku uszkodzenia – złamania żebra,
- deformacja kończyny lub klatki piersiowej,
- w przypadku złamań otwartych widoczne na zewnątrz odłamy kostne.

Pierwsza pomoc w przypadku złamań, polega na:

- a. unieruchomieniu miejsca złamania przynajmniej z dwoma sąsiednimi stawami (poniżej i powyżej złamania dla kończyn), niezwykle ostrożnie należy postępować przy podejrzeniu uszkodzeń np. żeber, nieopatrzenie można uszkodzić opłucną lub płuca doprowadzając poszkodowanego do niewydolności krążeniowo – oddechowej a nawet śmierci.
- b. zatamowanie krwawienia w przypadku złamań otwartych, unieruchomienie kończyny z ułożeniem jej najkorzystniejszym dla poszkodowanego.

5. Uraz kręgosłupa

Uraz kręgosłupa jest najbardziej niebezpiecznym z urazów jakim ulegają osoby podczas wypadków, przy podejrzeniu takiego urazu należy postępować bardzo ostrożnie aby nie doprowadzić do uszkodzenia rdzenia kręgowego. W jego następstwie może dojść do porażenia kończyn a w skrajnych przypadkach śmierci poszkodowanej osoby.

Uraz kręgosłupa należy podejrzewać, gdy u poszkodowanej osoby występują objawy:

- a. osłabienie lub brak czucia – dotyku,
- b. niedowład lub porażenie kończyn,
- c. ból promieniujący od kręgosłupa.

U W A G A !!!

Poszkodowanego u którego podejrzewa się uraz kręgosłupa nie należy przemieszczać przenosić, szczególnie gdy mamy do czynienia z wypadkiem samochodowym.

Jedynym warunkiem podjęcia takich czynności jest zagrożenie życia i zdrowia poszkodowanego, np. samochód zaczyna się palić i istnieje zagrożenie, że do czasu przybycia pomocy poszkodowany może się spalić w samochodzie lub ulec zatruciu gazami pożarowymi.

W takich przypadkach należy:

- a. ułożyć chorego na siebie z zastosowaniem wyciągu na szyję trzymając za brodę – takie działanie powinno zabezpieczyć – kręgosłup szyjny,*

Decydując się na pozostawienie poszkodowanego w pojeździe, należy udrożnić jego drogi oddechowe, bez odginania głowy do tyłu, gdyż może nastąpić uszkodzenie rdzenia kręgowego.

6. Oparzenia

Oparzenie - jest uszkodzeniem tkanki skórnej zewnętrznej i tkanek leżących pod nią pod wpływem działania wysokiej temperatury, prądu elektrycznego, promieniowania jonizującego, związków czy substancji chemicznych.

Oparzenia najogólniej dzielą się na trzy stopnie uwzględniając stan naskórka i tkanki skórnej:

- stopień I - skóra jest zaczerwieniona, występuje obrzęk z uczuciem pieczenia,
- stopień II - skóra zaczerwieniona, obrzęk skórny z pojawiającymi się pęcherzami wypełnionymi płynem surowicznym, objawom towarzyszy ostry ból,
- stopień III - widoczna martwica skóry na całej grubości, głębokimi uszkodzeniami tkanek, podskórnej mięśni i ścięgien, może również wystąpić krańcowa forma oparzeń III-go stopnia – zwęglenie tkanek.

Pierwsza pomoc w oparzeniach – to maksymalnie szybkie spowodowanie schłodzenia miejsc poparzonych czystą zimną wodą przez okres 15 – 20 minut. W przypadku gdy odzież przywarła – przykleiła się do ciała pod żadnym pozorem nie wolno jej odrywać.

Następnie rany osuszyć i osłonić jałowym opatrunkiem, który nałożyć tak aby nie wywierał żadnego ucisku na oparzenia.

7. Wstrząs

Wstrząs – jest stanem dochodzącym do zmian wielonarządowych powstających w wyniku przedłużającego się upośledzenia przepływu – perfuzji krwi w łożysku naczyń włosowatych z niedotlenieniem tkanek.

Objawy wstrząsu, to:

- a. silne uczucie osłabienia,
- b. niepokój,
- c. bladość skóry,
- d. zimne poty,
- e. płytki i przyspieszony oddech,
- f. słabo wyczuwalne i przyspieszone tętno,
- g. utrata przytomności.

Poszkodowany musi być ułożony w pozycji antywstrząsowej, ułożony na wznak, z nogami uniesionymi nad poziom głowy około 30 – 40cm, gdy jest nieprzytomny należy natychmiast ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej.

U W A G A !!!

Pozycji antywstrząsowej nie wolno stosować u osób poszkodowanych w przypadku podejrzenia urazu kręgosłupa.

8. Pozycja bezpieczna

Pozycja bezpieczna, to - pozycja boczna ustalona, stosowana aby zabezpieczyć osobę poszkodowaną z czynnościami życiowymi – oddychanie, i krążenie do czasu przybycia ratowniczych służb medycznych.

Układając poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej należy wykonać czynności:

- zgiąć bliższą nogę w stawie kolanowym, wsuwając jej stopę pod kolano drugiej nogi,
- bliższą rękę poszkodowanego, ułożyć wzdłuż Jego ciała wsuwając dłoń pod pośladek, częścią grzbietową ku górze,
- drugą rękę zgiąć w stawie łokciowym, kładąc na piersi poszkodowanej osoby, w taki sposób aby dłoń spoczywała między szyją a barkiem strony przeciwnej,

- przewrócić poszkodowanego na swoją stronę, jedną ręką ciągnąc za biodro a drugą asekurując za głowę,
- kończynę górną poprzednio włożoną pod pośladek wyciągnąć za ramię do tyłu,
- odchylić głowę poszkodowanego do tyłu i zabezpieczyć ją drugą ręką,
- przez cały czas kontrolować i monitorować stan czynności życiowych poszkodowanego, do czasu przyjazdu służb medycznych,
- przekazać poszkodowanego służbom ratowniczym z informacją o podjętych działaniach i zauważonych nieprawidłowościach.

VII. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu sakralnego z instrukcją i przepisami przeciwpożarowymi

Pracownicy osoby funkcyjne duchowne i świeckie mające kontakt oraz wpływ na funkcjonowanie *Parafii Rzymsko – Katolickiej i Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świniach Warszawskich* odbywają przeszkolenie przeciwpożarowe, określające:

- a. zagrożenie pożarowe obiektu sakralnego i postępowanie na wypadek pożaru,
- b. zasady alarmowania współpracowników i służb ratowniczo – gaśniczych,
- c. zasad prowadzenia ewakuacji osób z zagrożonego obiektu sakralnego,
- d. obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

Ponadto osoba zarządzająca - proboszcz parafii, zobowiązany jest przeprowadzić tzw. szkolenie stanowiskowe przed podjęciem czynności posługi lub pracy. W czasie szkolenia osoba szkolona musi zostać zorientowana w kwestiach takich jak:

- a. zaznajomienia i określenia zagrożenia pożarowego obiektu i pomieszczeń,
- b. zwrócenia uwagi na możliwości rozprzestrzenienia się pożaru, dymów i gazów pożarowych,
- c. przekazania informacji o drogach ewakuacyjnych w obiekcie, wyjściach ewakuacyjnych i sposobach ich oznakowania,
- d. zasadach i sposobach alarmowania współpracowników i osób spełniających posługę w kościele i straży pożarnej,
- e. podręcznego sprzętu gaśniczego jego rozmieszczenia i obsługi,
- f. lokalizacji głównych wyłączników prądu, gazu i wody,
- g. zasadom i sposobom przeciwdziałania objawom niepokoju i paniki,
- h. zasadom zachowania się podczas akcji ratowniczo – gaśniczej i po jej ugaszeniu
- i. zapoznania się z instrukcjami p.poż. obowiązującymi na terenie parafii.

Tryb i organizacja szkolenia i sporządzanie dokumentacji szkolenie należy realizować w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

U W A G A !!!

Niniejsza instrukcja jest obowiązująca dla wszystkich pracowników parafii oraz osób posługi, fakt zapoznania się z nią potwierdzony jest pisemnie zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2.

załącznik nr 2 – wzór oświadczenia

Świnice Warskie, dnia .....

.....
imię i nazwisko osoby szkolonej

Oświadczenie

Oświadczam, że zostałem zapoznany /na z treścią „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Kościoła Parafii Rzymsko – Katolickiej I Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warskich; ul. Św. Siostry Faustyny 3; 99 – 140 Świnice Warskie.

Zobowiązuję się do przestrzegania zawartych w niej postanowień.

Znane są mi obowiązki wynikające z zakresu zapobiegania powstawania pożarów oraz zasady postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zdarzenie, zasady alarmowania straży pożarnej oraz sposoby obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

.....
podpis osoby szkolonej

Wyposażenie obiektu sakralnego w podręczny sprzęt gaśniczy

Na podstawie § 32.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. – w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109 z 2010r. poz. 719), oraz przeprowadzonej analizy zagrożenia pożarowego obiektu sakralnego jakim jest *Kościół Parafii Rzymsko – Katolickiej i Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Siostry Faustyny w Świnicach Warszawskich*, przedstawia się następująco:

Zasady rozmieszczenia gaśnic

1. Sprzęt winien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach, przejściach, wyjściach oraz na zewnątrz pomieszczeń.
2. Oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być wykonane zgodnie z Polskimi Normami (PN-N-01256-01:1992. Znaki bezpieczeństwa pożarowego. Ochrona przeciwpożarowa).
3. Do sprzętu winien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m.
4. Sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła.
5. Odległość dojścia do sprzętu od najbardziej oddalonego miejsca nie powinna być większa niż 30m.
6. Jedna jednostka podręcznego sprzętu gaśniczego powinna zawierać masę środka gaśniczego w ilości minimalnej 2kg lub 3dm³.
7. Jedna jednostka środka gaśniczego zawierająca 2kg lub 3dm³ zawartego w gaśnicach powinna przypadać na:
  - każde 100m² powierzchni strefy pożarowej w obiekcie nie chronionym stałymi urządzeniami gaśniczymi.

Protokół nr .....

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo

1. Nazwa określenie budynku/pomieszczenia i miejsca w którym planowane jest wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo .....
2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych w miejscu/pomieszczeniu wykonywania prac .....
3. Rodzaj elementów budowlanych, ich zapalność występująca w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianym do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.....
4. Sposób zabezpieczenia pożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. Na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo .....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo .....
6. Środki i sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru .....
7. Osoba(y) odpowiedzialne(a) za zabezpieczenie przeciwpożarowe toku prac niebezpiecznych pożarowo .....
8. Osoba(y) odpowiedzialne(a) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo .....

9. Osoba(y) zobowiązane(a) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac niebezpiecznych
pożarowo po ich zakończeniu .....
- .....

Podpisy członków komisji

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Zezwolenie nr .....
na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce wykonywania prac .....
2. Rodzaj prac .....
3. Czas wykonania prac; dnia ..... od godz. .... do godz. ....
4. Występujące zagrożenie pożarowe w miejscu wykonania prac .....
5. Sposób zabezpieczenia miejsca prac przed możliwością zainicjowania pożaru .....
6. Środki zabezpieczenia:
  - a. przeciwpożarowe .....
  - b. BHP .....
  - c. inne .....
7. Sposób wykonywania prac .....
8. Odpowiedzialni za:
  - a. przygotowanie miejsca prac, środków zabezpieczających i zabezpieczenia prac:
..... wykonano .....
  - imię i nazwisko podpis
  - b. wyłączenie spod napięcia:
..... wykonano .....
  - imię i nazwisko podpis

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót:

.....
imię i nazwisko data podpis

10. Prace zakończono dnia ..... godz. ....

11. Potwierdzam odebranie robót i dokonanie przeglądu

..... skontrolował .....
imię i nazwisko podpis

Plan – konspekt

ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części

1. Czas i termin planowanego ćwiczenia .....
2. zakres prowadzonej ewakuacji i miejsce zbiórki .....
.....
.....
3. Cel ćwiczeń .....
4. Osoba wyznaczona i odpowiedzialna za przeprowadzenie ćwiczeń .....
.....
imię nazwisko, stanowisko, funkcja
5. Środki „**pozoracji**” takie jak: nosze, wózki, koce, podręczny sprzęt gaśniczy. Użyto:
  - a. ....
  - b. ....
  - c. ....
  - d. ....
6. Powiadomiono Państwową Powiatową Straż Pożarną w dniu .....
fax. nr ..... o godz. .... pismem z dnia .....
7. Ćwiczenia zakończono dnia ..... o godz. ....
8. Uwagi i Wnioski .....
.....
.....
.....
.....
9. Załączniki; (rysunek sytuacyjny, szkic, Inne)
  - a. ....
  - b. ....

- c. ....
- d. ....

zatwierdzam:

.....

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH

Zewnętrzne jednostki ratownicze

1. Straż Pożarna	998	lub	112
2. Policja	997	lub	112
3. Pogotowie Ratunkowe	999	lub	112
4. Pogotowie Energetyczne	991		
5. Pogotowie WOD – KAN	.....		
6. Pogotowie Gazowe – CHEM – GAZ	500 – 190 – 106		

Osoby funkcyjne

1. ....tel. st. .... kom. ....
2. ....tel. st. .... kom. ....
3. ....tel. st. .... kom. ....
4. ....tel. st. .... kom. ....
5. ....tel. st. .... kom. ....

UWAGA !!!

Wykonane na obowiązujących certyfikowanych tablicach

Wzory
podstawowych znaków i tablic informacyjno – ostrzegawczych
z zakresu ewakuacji i ochrony przeciwpożarowej

L.P.	Symbol znaku	Opis znaku (rozmiar)	Sposób rozmieszczenia
1.		Wyjście Ewakuacyjne 200 x 400mm fluorescencyjne lub autonomiczne LED	Znaki montować bezpośrednio nad drzwiami (otworami drzwiowymi) będącymi wyjściami ewakuacyjnymi, jeżeli nie ma takiej możliwości mocować obok wyjścia na wys. 2,5m
2.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w prawo/lewo 200 x 400mm fluorescencyjne lub autonomiczne LED	Znaki montować na wys. 2.5 – 3,0m nad poziomem podłoża, zachowując jednakową wysokość montażu dla całej kondygnacji
3.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej 150 x 300 mm fluorescencyjne lub autonomiczne LED	Znaki montować na wys. 2.5 – 3,0m nad poziomem podłoża, zachowując jednakową wysokość montażu dla całej kondygnacji
4.		Wyjście Ewakuacyjne „Drzwi” – 200 x 200mm prawe/lewe fluorescencyjne lub autonomiczne LED	Znaki montować bezpośrednio nad drzwiami (otworami drzwiowymi) będącymi wyjściami ewakuacyjnymi usytuowanymi na drogach ewakuacyjnych
5.		Miejsce zbiórki ewakuacji 350 x 518mm	Znak montować na wys. 3,5 – 4m nad poziomem podłoża na słupie, słupie oświetleniowym lub parkingowym

L.P.	Symbol znaku	Opis znaku (rozmiar)	Sposób rozmieszczenia
1.		Gaśnica –200 x 200mm fluorescencyjne lub autonomiczne LED	montować na gaśnicy, na wys. 2,5 – 3,0m nad poziomem podłóża
2.		Hydrant p.poż. 200 x 200mm wewnętrzny, fluorescencyjne	Montować bezpośrednio na szafce wewnętrznego hydrantu p.poż.
3.		Hydrant p.poż. 250 x 250mm, zewnętrzny - fluorescencyjne	Montaż na słupkach w miejscu usytuowania zewnętrznego hydrantu p.poż.
4.		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu 150 x 222mm fluorescencyjne	Montaż na szafce GWP (głównego wyłącznika prądu lub bezpośrednio nad nim, o ile nie jest sprzężony z przyciskiem i sygnalizacją alarmową p.poż.
5.		Przeciwpożarowy zawór gazu 200 x 296mm fluorescencyjne	Montaż na szafce – przeciwpożarowego zaworu gazu, o ile nie jest sprzężony z przyciskiem i sygnalizacją alarmową p.poż.
6.		Drzwi p.poż. wyposażone w zamknięcie antypanikowe 200 x 296 fluorescencyjne	Znak montowany na drzwiach, p.poż. 1,5m od poziomu podłóża.
7.		Czynności Zabronione, Instrukcja Postępowania, Wykaz Telefonów Alarmowych	Montaż na tablicach ogłoszeń, ścianach w dobrze widocznych i uczęszczanych miejscach

U W A G A !!!

Wszystkie znaki informacyjne i nakazu montować zakupione w sklepach lub hurtowniach ze sprzętem BHP i p.poż., muszą mieć przewidziane przepisami certyfikaty i atesty.